

NR.2. 78

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

PRIS KR. 3.-

8. MARS: Ut på gata!

se baksida!

Bildet: Sosialimperialismen fører krig mot Eritrea. Her har eritreiske frigjørings soldater erobra en russisk stridsvogn.

Kampene på Afrikas Horn -ledd i kampen om Europa.

se s. 12 og 13!

KLIPP & KOMMENTAR

PROFESSORALE ASPIRASJONAR.

Om å lære av negative døme.

I «Dagbladet» sine rkonikkar kan ein lesa så mangt. 21. januar i år fekk vi ein smakebit frå professor Johan Vogt sine velsigna lune og humorfylde memoarer, til og med med lovnad om fleire.

Vi fekk her høyre om herr Vogt sine ungdommelige merittar, — då han som ung og fresk fyr med utsikt til eit universitetsstipendiat kom i klørne på politiet. Årsaka til politiet sitt åtak på den seinare professoren var kort og godt ei halv flaske sherry, fortært i godt lag, og nokre ariar framført i nattemusikk. Attpå til var det ikkje Vogt sjølv som sang. Bittert er det då å verta overfalt og trygga med å verta slegen i hel dersom ein ikkje snarast kjem seg unna.

Kva gjer så unge Vogt med dette? Ingen ting. Absolutt

ingenting. Kvifor? Avdi han er redd for ikkje å verta truidd? Ånei, — den gode Vogt er redd for at dette vesle intermessoet vil gå ut over sjansene hans til å få sitt universitetsstipendiat. Enno i dag tenkjer herr Vogt med stor otte på kva for konsekvensar det ville hatt for hans karriere om han hadde lete verda få veta om politiet si framferd. Fyrst etter 30 år, og med ein professortittel i ryggen, gjev han historia til beste, og då med langt andre mål enn å kritisera politiet. Så langt herr Vogt memoarer.

Kven er så herr Vogt? I tillegg til sin professorale verdighet har han ei fortid i «Mot Dag», der han spela rollen som ikkje heilt perifer teoretikar. Kanhende er det ei fortid han helst ikkje vil verta minna for mykje om, sjølv om han vel

etterkvart skulle ha lite å tapa på det. Men kva fortel dette om «Mot Dag»?

Det fortel mellom anna at medlemmane der såg det som overordna å få seg ei aktverdig stilling. Det er nok så suspekt at medlemmar i ei rørsle som seinare gjekk inn i NKP, såg det som viktigare å få seg eit bein, enn å avsløra politi-brutalit. Det seier ein god del om klassestandpunktet deira. Det syner kor sterkt dei borgarlege linene stod i rørsle 7 slik borgarleg tenking og karrierisme fekk blomstra fritt.

«Mot Dag» gjekk no etterkvart nord og ned, både på det eine og det andre viset. Vi kan lera noko av det. Det er noko som heiter «å lera av negative døme». Som akademikarar kan vi velrekna med at det vert mange om beinet når vi skal ha

oss ein jobb. Vi kan vel og, ein del av oss, rekna med å verta ramma av yrkesforbod. På mange vis har vi sikkert god grunn til å studera flittig og elles gå stilt i dørene.

Men ikkje så stilt som herr professoren. For han var ein strebar. På same viset som det er viktig at kommunistiske studentar tek studiane alvorleg, at ein engasjerer seg i faget, er det viktig at vi slår hardt ned på all strebarmentalitet og karrierisme. Vi kan aldri vinna over revisjonistiske og reaksjonære ideologiar dersom vi ikkje nyttar alle høve til det, — også faglege diskusjonar. Heller ikkje vil vi vinna over noko ved å gjeva rom for strebing og spyttleiking. Slike tendensar må vi kritisera skarpt.

Nytt gjerne Johan Vogt som døme. Og vert dette for tynt i

Utdanningsfond

UNIVERSITAS

UNIVERSITAS er avisa til studenttinget i Oslo. Uoffisielt organ for USV. Dessuten: Rugekasse for næringslivsjournalister.

For noen få år siden het redaktøren Arvid Weber-Skjærpe. Med utpreget sans for PR klarte han å skaffe seg rykte over halve Blindern som anarkist. Det er mulig at denne «opprøreren» fortsatt sprer sånne rykter, sikkert er det i hvertfall at han samtidig er NRK-stipendiat med radioprogrammet «Bedriften og vi» som spesialoppgave. Her bringer han blant annet instruktive intervjuer om effektiv og smertefri rasjonalisering. Spesialitet er vakre pasteller fra mønsterbedrifter innen det edle klassesamarbeidets ånd. Anarkiets lange vinter, Skjærpe?

For ennå færre år siden var det «Rødvinsosialist», SV'er med erfaring fra Orientering, Erling Borgen som slet redaktørkraken i Universitas. Nå er han oppadstigende stjerne på den mørke himmelen over Youngstorget, Arbeiderkladet. Som takk for god innsats mottok han nylig Norges Rederforbunds stipend på 6000 kroner. De skal brukes til studier av de framtidige finansieringsmulighetene for skipsfarten.

Vi er imponert over den politiske kyndighet rederkapitalen her oppviser. Men hvorfor ikke opprette et aldri så lite utdanningsfond som kan komme Universitas direkte til gode? Der sitter det mange karrierebevisste journalistspirer og bare venter...

lengda, har eg enno eitt: Norsk-læraren min i gymnaset såg seg lei på alle stilar som tok til orde mot norsk medlemskap i EEC, og uttalte følgende: «Selv jeg, som gammel Mot Dag-ist, har måttet lære meg at det ikke alltid lønner seg å si alt man

mener og tror.» Det er vel klår tale. Lina til «Mot Dag» er vel ikkje noko å satsa på?

Studentkorrespondent, Tromsø

RØD SOMMERLEIR

I år arrangerer Rød Frønt studentleire over hele landet, både vanlig leir og vandre-leir på fjellet. Planlegg sommeren i god tid, sett av en uke allerede nå på ferieplanen. Leirene blir i begynnelsen av august.

Vi vil starte en debatt i avisa om hva slags sommerleir folk vil ha. Skriv inn forslag til tema, til hvordan leiren bør arrangeres.

F.eks. hvor mange emner bør det være? Det er mange viktige ting for å diskutere: Teorien om tre verdener, er den klasseløs? Hva slags linje skal vi ha for fag-

kritikken, hva er et marxistisk syn på de enkelte faga, forholdet mellom materialistisk og idealistisk vitenskap.

Statens utdanningspolitikk, er studentene ideologiproducenter? Hvilke planer har staten for faglig og økonomisk rasjonalisering av studiene i krisetider?

Det skal også arrangeres seminarer, og her er det mange temaer, noen må velges ut. F.eks. seminar om Sovjet på Afrika's Horn, Stalin-seminar, seminar om kjemefamilien, nynorsk osv. Send inn forslag!

Så til livet på leirene. Er det sånn at det blir for lite ferie, er opplegget for stramt. Hvordan skal vi få oppsving på kultur og idrett som en viktig del av leir-oppholdet?

Send inn forslag og kritikk av tidligere sommerleire. Fram for en rød sommer med mange studenter på sommerleir.

NKS's forslag til hovedtemaer 1. 3.verden teorien 2. Revolusjonær studentpolitikk Hva skal vi legge vekt på inni for hvert tema?

den sin, eller trekke han attende. Særlig merkeleg er det at det står ein udokumentert alvorleg skuldning mot Torberg Foss i ein artikkel om kommunistane sin einskapfrontpolitikk.

Student i Tromsø.

SVAR:

Vi er enig i kritikken av det vi skriver om Torberg Foss. Våre påstander var henta fra tidligere løpesedler, og uten at redaksjonen sjøl hadde gjort undersøkelser.

Det er ikke riktig at Foss stemte for disiplinærlova, men argumentasjonen hans mot lova må vi si ver ganske uklar. (vi bringer hans argumenter i faksimile her).

Det er svært kritikkverdigg av en kommunistisk avis, at den ikke er til å stole på, og bringer feilaktige opplysninger som politiske argumenter. Redaksjonen skal framover være svært nøye med at innholdet i avisa er til å stole på.

Vi håper Torberg Foss sjøl vil skrive inn til avisa og forklare sitt syn på debatten, f.eks. om disiplinærlov for de ansatte, og hvordan han mener kampen mot lova skal føres.

redaksjonen

RIKTIG OG GALT OM TORBERG FOSS

Som eit døme på at Sosialistisk Frønt i Oslo/NSU-leinga tilhører høgresida i fronten mot disiplinærreglementet, skriv HMG at han ivrar for disiplinærreglementet for dei tilsette også, av di dei er så fæle til å stjele frå biblioteka. Eg trur ikkje det er sant, for HMG kan dokumentere det. I

utreiinga om det nye reglementet står det at Torberg Foss gjekk i mot heile disiplinærreglementet. Gjorde han det, eller veit HMG betre?

Gjekk han inn for disiplinærreglementet for dei tilsette, men mot disiplinærreglementet for studentane - eller kva? HMG må dokumentere påstand-

Et mindretall, Torberg Foss, har følgende syn:

Mitt prinsipielle synspunkt er at disiplinærmyndigheten på universitetet må nedbygges til bare å gjelde forvaltningsrett ved eksamen. Denne funksjon skal være i garanti for riktigheten av eksamen, og skal følgelig ikke ha form av noen straffereaksjon. Enkelt og beviselig har hatt innvirkning på eksamensresultater, må medføre annullering av eksamen.

Begrunnelser for dette standpunkt er gitt i Bratholm-komiteens innstilling og i en kommentar til denne fra en komite på juridisk fakultet. Jeg vil derfor bare komme med noen få bemerkninger til det framlagte forslag.

En svakhet med denne innstilling er at en i utgangspunktet ikke klart påviser noe behov for et slikt reglement. I betenkinga nevnes det at behovet kan komme i framtida ved at det økende antallet studenter vil medføre en mer konfliktframkallende situasjon. Å møte ei uønsket utvikling med et omfattende disiplinærreglement, for å slå ned på de mest ekstreme utslag av slike forhold, er ikke akseptabel politikk. Ønsker en å unngå denne situasjon, må en nytte helt andre virkemidler.

Det å kalle reglementet for ordensforføyninger, er tilsigrende. Sjøl om den tilsiktede mening ikke er å straffe den enkelte, men å beskytte institusjonen, vil reaksjonen oppleses som straff. 'Ordensforføyninger' er en terminologisk sukkerglasur.

Videre tror jeg flertallet er vel optimistisk når det gjelder formelle reglers virkekræft, og undervurderer det kontrollapparat som er nødvendig for at reglementet ikke bare skal fungere som rene papirbestemmelser.

Det er også kommet inn debattinnlegg om disiplinærkomiteen og enhetsfronten fra Tromsø. Det blir trykt i neste nummer pluss svar fra artikkelforfatteren.

Reglementet rettes heller ikke inn på alle grupper som kunne tenkes å true universitetet. Jeg kjenner til institutter der problemet med å holde biblioteket intakt var forbundet med at de ansatte forsynte seg av tidsskrifter uten å registrere dem for utlån. Dette er ikke ment som en påpekning av nødvendigheten av å kriminalisere denne gruppa, eksemplet er nevnt for å påvise reglementets manglende muligheter for å oppfylle sin offisielle målsetting. Det er da nærliggende å tro at reglementet kan ha visse latente funksjoner. Ved å profesjonalisere den sosiale kontroll, åpner en muligheter for misbruk. Jeg tror ikke det er urealistisk å regne med at et slikt reglement kan brukes til å individualisere og kriminalisere politiske konflikter. Verken vagere regler eller den rettsgaranti som ligger i avstemningsreglene og ankenemilighetene, kan forhindre dette.

Til slutt bør nevnes den manglende vurdering av den uformelle kontrollis styrke og muligheter på universitetet. Å satse på en slik form for sosial kontroll vil ikke bare være en garanti (bedre) mot urett, men også tjene miljøet som helhet.

Bestillings-seddel

KLIPP UT!

ABONNER PÅ Mao Tsetungs Verker i Utvalg i minst 6 bind.

Jeg vil abonnere på Mao Tsetungs Verker i Utvalg. ☐

Jeg ønsker gruppeabonnement, . . . eks. av hvert bind.

Jeg skal/skal ikke ha bind 5 tilsendt (Bind 5 har vært i salg en tid alt) (stryk det som ikke passer)

Abonnementsvilkår: 15% rabatt og bøkene fritt tilsendt straks de kommer ut. Pris pr. bind. kr. 50,— til kr. 60,—

ABONNER OGSÅ PÅ Lenins Utvalgte Verker i 12 bind.

Jeg vil abonnere på Lenin Utvalgte Verker i 12 bind. ☐

Av de bindene som alt er kommet ut, ønsker jeg de jeg har satt kryss ved:

Bind 1 »Hva er «Folkevennene» . . . ☐
Bind 2 »Hva må gjøres? . . . ☐
Bind 3 »Ett skritt fram . . . ☐
Bind 5 »Om nasjonenes rett . . . ☐
Bind 6 »Imperialismen . . . ☐
Bind 8 »Staten og revolusjonen . . . ☐
Bind 11 »Venstrekomunismen . . . ☐

Jeg ønsker gruppeabonnement, . . . eks. av hvert bind.

Abonnementsvilkår: 15% rabatt og bøkene fritt tilsendt straks de kommer ut.

Pris pr. bind. kr. 25,— til kr. 30,—

Navn

Adresse

Postnr./Poststed (skriv med blokkbokstaver)

Dato Underskrift

Klipp ut utfylt bestillings-seddel og lever den i Oktoberbokhandelen eller til Oktoberkommissjonæren. Eller: Send den til: Forlaget Oktober a/s Boks 6875 St. Olavs pl. OSLO 1

HVA MÅ GJØRES

»Hva må gjøres», avisa til Norges kommunistiske Studentforbund.

Utkommer 7nr.pr.år.

Abb.pris kr. 20.- pr. år. Støtteabb. kr. 30.- pr. år.

Adresse: Boks 2072 Grynelokka Oslo 5

Postgiro: 2.23.26.43.

Ansvarlig: Jørn Magdahl

Trykt i Offsettrykk hos a/s Duplotrykk Oslo

FULL STØTTE TIL DEN

ERITREISKE

FRIGJØRINGSKAMPEN

Sovjet er i ferd med å skaffe seg sin Vietnamkrig på Afrikas Horn. Det er på tide at den antiimperialistiske studentbevegelsen reiser samme styrke bak kravet om

»Sovjet ut av Afrikas Horn - Seier for den eritreiske frigjøringskampen», som det i sin tid var bak parola: »Seier for FNL-USA ut av Vietnam.»

Allmøtet på historisk institutt i Oslo vedtok denne fine resolusjonen og liknende bra vedtak er bl.a gjort på hovedallmøtet i Tromsø.

Det trengs titalls og hundretalls sanne vedtak fra allmøtene raskt. Grunnlaget for å støtte det eritreiske folket øker dag for dag. Resolusjonen på historie ble vedtatt enstemmig, til og med ledere i Universitetet SV så seg nødt til å stemme for!

Det ble samla inn over 300 kr. på allmøtet til begge frigjøringsbevegelsene.

Vi kommunister ser det ikke bare som vårt særlige ansvar å fremme en brei front til støtte for den eritreiske frigjøringskampen, mot Sovjets aggresjon, men vi vil også bruke Afrikas Horn som et stjerneeksempel på at kommunistenes analyse av sovjet som ei framvoksende supermakt og mest sannsynlige krigsutløseren av en tredje verdenskrig, at denne analysa er fullstendig korrekt.

VEDTAK FATTA PÅ HISTORISK ALLMØTE 16/2

Allmøte ved historisk institutt ved Universitetet i Oslo, uttrykker med dette sin fulle støtte til det eritreiske folkets nasjonale frigjøringskamp.

I nesten 17 år har det eritreiske folket kjempa væpne folkekrig for sin rett til nasjonal sjølbestemmelse under ledelse av ELF og EPLF.

Tidligere stod kampen mot USA-imperialismen og feudalregimet til keiser Haile Sellasie. I dag er kampen retta mot det terroristiske Mengisturegimet i Etiopia, støtta av Israle, Cuba og Sovjet.

98% av Eritrea var frigjort da Sovjet og Cuba åpna luftbro og sendte soldater og moderne våpen til Etiopia. Den sovjetiske aggresjonen og Cuba bomber den eritreiske sivilbefolkninga med napalm. Sovjetiske krigsskip deltar i okkupasjonen av den viktige havnebyen Massawa. Sovjet og Cuba bomber også Somalia.

Full støtte til den eritreiske frigjøringskampen!

Alle israelske, sovjetiske og cubanske tropper vekk fra Afrikas Horn!

Kamp mot kolonialisme, sionisme og imperialisme!

Resolusjonen var fremma av antiimperialistisk komite for den 3. verden, Blinderngruppa.

HMG - KAMPANJA

I høst ble det satt i gang en kampanje for «Hva må gjøres», for å styrke det politiske innholdet i avisa, bedre økonomien og øke salget og abonnements-tallet. Denne kampanja går fram til sommeren.

LØSSALGET

På mange steder har salget gått mye opp. Når vi har tatt opp saker fra de enkelte lærestedene blir folk mye mer entusiastisk for å selge avisa. I Volda er salget gått mye opp, på Sagene Lærerskole og Oslo offentlige er det solgt bra. Det betydde mye at vi skrev om eksamenskampen på skolene.

RETURRETT

Fra dette nummeret får alle returrett.

Det vil si at hvert sted, hver enkelt selger får igjen penger for det de ikke har solgt. Dere behøver ikke å sende avisene tilbake, men bare trekke fra det antallet dere ikke har solgt når dere betaler.

Vær rask med betalinga, betal kontant på alle nivå. Det er avgjørende at vi får inn penger med engang for det er disse pengene som går til trykkeriet, til setting og til lay-out. Hver avis koster ca. 20.000 å lage for 24 sider og ca. 15.000 for 16 sider. Kvitt dere med all gjeld nå!

Det er en viktig politisk sammenheng mellom økonomi og politikk. I Kina mente «firerbanden» at det å utvikle produksjonen, det å legge et økonomisk grunnlag for sosialismen, var underordna, uviktig. Det førte til at de saboterte de økonomiske planene. Denne linja ville ført til gjenreising av kapitalismen i Kina.

For en avis som er uavhengig av staten og som skal mobilisere studentene for revolusjonen, er det like viktig at vi legger et økonomisk grunnlag for å få ut politikken. Det betyr at redaksjonen og distribusjonen kvitter seg med alt rot og legger økonomiske planer. Det betyr at alle som selger avisa betaler inn avisene med en gang. Det betyr at alle som vi verver som abonnenter blir spurt om de vil betale støtteabonnement på 30 kr. til avisa.

Fram for en sjølberga avis!

KRITISER AVISA — SKRIV INN!

Det har kommet en del kritikk av innholdet i avisa. Spesielt at vi skriver så lite om kultur. Kom med forslag til temaer. Skriv inn om rockedebatten, send dikt, noveller, filmabmeldelser. Det er bare gjennom aktiv deltaking fra flere at avisa kan utvikle seg.

Det er sikkert mange som driver med fotografering på si. Vi mangler mange bilder fra de forskjellige lærestedene, fra studentenes dagligliv, og bilder fra ting som skjer rundt i hele landet. Send oss bilder, gjerne ufremkalte filmer.

Deadline for nr. 3-78 er 15. mars. Avisa kommer rett over påske!

På denne maskina blir all teksten til avisa satt. Det vil si at vi får alt skrevet ut med rett høyremarg og på spesielt papir. Det koster ca. 4000 kr. for å sette hele avisa.

ORGANISER SALGET

Vi har oppsøkt et lag på Blindern som har solgt mange aviser og samla inn mange penger til kampanjefondet.

Hvordan organiserer deresalget, og hvilke diskusjoner har dere hatt om avisa? Vi spør Britt i NKS-laget:

— Vi starta tidlig på høsten med å diskutere vitsen med å ha egen studentavis. Vi kom fram til at det var nødvendig med en egen kommunistisk studentavis for studentene. Det ville være et viktig middel til å presentere politikken til NKS og til å nå ut til mange fler.

Før vi skulle ut og selge avisa, hadde vi et møte for å diskutere innholdet i det nye nummeret. Det er mye lettere og selge avisa når du vet litt om innholdet, og hva du sjøl vil trekke fram i avisa.

Så avtalte vi å gå to og to i sammen foran forskjellige forelesninger. Fordelen nå var at vi hadde diskutert betydninga av avisa og at vi tok et kollektivt grep om å selge. Resultatet var at hele laget nå selger i gjennomsnitt 8 aviser hver.

—Hva mener dere må forandres?

— For det første var det bra at HMG skriver om fagkritikk, men vi mener at artikkelen i nr. 6 i høst var for overfladisk. Dessuten var artikkelen om porno alt for omfattende.

KOLLEKTIVT!

Det nytter ikke å ta opp alle ting i en artikkel, både å snakke om grunnlaget for kvinneundertrykkinga og om porno spesielt. Vi synes det var veldig bra å lese om kvinnefrigjøringa i Kina, om de prostituerte som rehabiliterte seg.

Dessuten er det viktig når dere forfølger et tema fra nummer til nummer at dere ikke forutsetter at folk har lest de forrige numrene. Et eksempel er artiklene om disiplinærkomiteen, der burde dere gjengi innholdet i loven hver gang.

Vi synes det var bra med så mye variert stoff fra mange forskjellige plasser.

DISKUTER SJØLBERGING

— Hvordan har dere klart å samle inn så mange penger til fondet?

— Når vi har verva abonnenter spør vi alltid om folk vil betale til støttefondet. Så har vi spurt folk som kjøper avisa om de vil gi ekstra til avisa, og vi har samla inn på møter.

— Vi hadde en viktig diskusjon om betydninga av en sjølberga avis, og at sjøl om det var mye som måtte rettes opp med avisa, så kunne vi ikke vente med å selge avisa og samle inn penger.

— Hva slags stoff vil dere ha i avisa?

— Skriv mer om eksamenspresset! Hos oss er det opp til 40% stryk på grunnfag, det er hårreisende. Den høye strykprosenten ble tatt opp på allmøtet hos oss og det var stor entusiasme for å gjøre noe med dette.

Ja, og så må det være mer moto stoff. Vi orker ikke sånne tunge kjedelige, tettpakka artikler. Fram for vitser, tegninger og mye mere plass til kultur.

Nina på psykologi:

— Jeg har ikke kjøpt «Hva må gjøres» ofte. Men jeg kan lese i gjennom siste nummer og se hva jeg synes.

— Hva slags stoff mener du vi burde ta opp i en progressiv studentavis?

— Rentesaka må bli veldig viktig nå. Jeg tenkte på det når jeg søkte lån denne gangen, at jeg må låne mindre og kanskje begynne å jobbe ved siden av.

Dere burde skrive om yrkes-situasjonen vår. Hva skjer med oss når vi ikke får jobb, det tror jeg mange lurer på. Hvordan er muligheten for de forskjellige yrkesgruppene på arbeidsmarkedet.

— Hva synes du om dette nummeret?

— Lay outen ser veldig fin ut. Og det er mye stoff fra mange

skoler rundt i landet, det er bra.

— Hvorfor kjøper du ikke avisa oftere?

— Nei, jeg tenker at jeg ikke får lest alt jeg kjøper det blir ikke tid. Det er dumt at det bare blir liggende.

— Er det mer som kunne forandres på som ville gjøre deg mer interessert?

Det ville vært ok med fagdiskusjoner, og at folk med forskjellig syn slipper til. Det var noen veldig interessante artikler for husker jeg, bl.a. om vitenskap og sosialisme. Jeg synes vi får lære alt for lite om vitenskapsretninger generelt. Det er mange på psykologi som studerer filosofi ved siden av fordi vi lærer så lite metapsykologi i faget vårt.

Grete på sosiologi:

— Hva synes du om «Hva må gjøres»?

— Jeg kjøper alltid avisa, og jeg må si at jeg ble litt sur over at det var så lite kvinnestoff. Hvorfor skriver dere ikke mer om Kvinnefronten, det er jo den største fronten her på Universitetet.

Også savner jeg mer teoretisk stoff sånn som det var i avisa før da den var tidsskrift. Dere bør skrive mer om fagkritikk f.eks. atferdsterapi, og ha teoretiske artikler om almenpolitikk.

Hvorfor skriver dere så lite om kultur og musikk? Rockedisku-

sjonen er veldig interessant. Det tror jeg mange studenter er opp-tatt av. Dere må styrke kultur-stoffet i det hele tatt.

Dessuten synes jeg dere er dårlige med lay-outen. Det må være mer fine bilder og større overskrifter. Det kan ikke være noen «Gnisten-stil» (avisa til KUL) i ei progressiv avis.

— Abonnerer du på avisa?

— Nei, jeg foretrekker å kjøpe den hver gang. Men blir avisa bedre tar jeg det opp til vurdering. Jeg kjøper i hvert fall fast hver gang.

DEAD LINE FOR NR.3-78 ER 15.MARS.AVISA KOMMER UT RETT OVER PÅSKE.

DEAD LINE FOR NR.4-78 ER 15.APRIL.AVISA KOMMER UT TIL 1.MAI.

HVA MÅ GJØRES

HVA MÅ GJØRES er avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund.

Adresse: Boks 2072, Grynelokka, OSLO
Postgiro 2.23.26.43.

Ansvarleg: Jørn Magdahl.

Utkommer med 7 nummer pr.år. Abonnementspris kr. 30.- pr. år.

Namn:

Adresse:

Postnr. og steds:

Abonner nå!

Trondheim Lærarskule: — Barnevernskolen i Bergen: GODKJENN REPRESENTANTANE VÅRE!

Studentane ved Trondheim Lærarskule har i snart to år kjempa mot eit udemokratisk reglement for den interne styringsstrukturen ved skulen. Dette reglementet vart vedtatt i skuleråd i november 1976, trass i bastant motstand frå studentane. Dei viktigaste ankepunktane mot reglementet den gongen var at allmøtet vart redusert til eit nærmast verdiløst organ, at vi vart pålagde å velje representantane våre ved urnevalg, og at vi ikkje har nokon rett til å kontrollere og trekke tilbake våre egne representantar. Reglementet gjev oss ikkje eingong rett til å bestemme korleis vi skal velje leiar og nestleiar i studentråd!

SKULERÅD UTAN STUDENT-REPRESENTANTAR

Då det skulle vere val av leiar og nestleiar i skuleråd, og nye studentrepresentantar i skuleråd, slo eit allmøte fast at desse vala skulle gjerast ved skriftleg avstemming på allmøtet. Dette vart gjort. Då valet var gjort kjent, gjorde rektor det klart at han ikkje ville godkjenne studentråd, sidan leiar og nestleiar ikkje var valde ved urnevalg. Han sende og ein søknad til KUD for å få løyve til å sette skuleråd utan studentrepresentantar. Dette ga sjølv-sagt KUD løyve til, og skuleråd vart satt.

Rektor har seinare gjort eit stort poeng av at brevet hans til KUD ikkje var ein søknad, men at han berre peika på ei mogeleg løysing. Men kvifor kunne ikkje rektor peike på den løysinga som inneber at representantane våre kunne bli godkjende, sidan han likevel måtte ha dispensasjon frå reglementet? I fylgje lova er dette ei minst like realistisk løysing.

VIL MØTE PÅ SKULERÅDS-MØTE

Men sjølv om ikkje rektor vil godkjenne studentråd, arbeider dette organet vidare, etter vårt

eige reglement. Dei allmøtevalde skulerådsrepresentantane vil møte på skulerådsmøte og ellers arbeide uansett godkjenning eller ikkje. Vi ønskjer ikkje å stille oss utanfor skuleråd, men vi kan ikkje godta at andre enn vi sjølve skal bestemme premissane for representasjon.

DEMOKRATISK STYREFORM?

Korke rektor eller departement likar den situasjonen som har oppstått. For å gje inntrykk av at skulen har ei demokratisk styreform, treng dei studentar i dei offisielle organa. Men dei vil helst kontrollere alle representantane sjølve. Dei veit at allmøtevalde representantar ikkje er så lette å manipulere med som representantar som berre er ansvarlege overfor skuleråd.

Dei er redde for at representantar for studentane og dei forskjellige gruppene tilsette skal gå saman og få fleirtal for saker som rettar seg mot KUD og administrasjon.

På den andre sida vil studentane misse den siste rest av tiltru til det demokratiske sinnelaget deira om dei stengjer stu-

dentane ute.

VIKTIG MED STØTTE FRÅ LÆRARANE

På neste skulerådsmøte vert det fremja forslag om at studentrepresentantane skal godkjennast. Då er det viktig at flest mogeleg av lærarane, øvingslærarane og dei andre tilsette støttar oss.

Støtte frå lærarane har tidlegare synt seg viktig i denne saka. Det er i dag mange som støttar oss, både blant lærarane, øvingslærarane og dei andre tilsette. No er det viktig å auke denne støtten, vi har ingen motstridende interesser i denne saka.

AV DEI VIKTIGASTE SAKENE FOR LNL

Vi veit at mange andre skular arbeider med den sama saka, og dei demokratiske rettane er ei av dei viktigaste sakene for LNL for tida. Det er no viktig at LNL intensiverer arbeidet med å organisere denne kampen på landsbasis. Alle skulane må informere LNL kontinuerleg, slik at sentralstyret kan informere og rettlege dei enkelte skulane, og eventuelt leie landsomfattande aksjonar.

Korrespondent, Trondheim.

Sosialskulen i Trondheim: «Positivt at NKS ber om råd.»

I tida føre Landsmøtet i FR, (sosialskulestudentane sin interesseorganisasjon) skipa NKS på Sosialskulen i Trondheim eit ope møte for å diskutere nokre av dei viktigaste landsmøtesakane med uorganiserte folk frå skulen.

Møtet vart prega av skarpe, men kameratslege diskusjonar, og det var tydeleg at nokre av sakane trong grundig handsaming. Innleiarane peika sjølve på at dei ikkje hadde noko klår line på alle sakane, og dette ga seg utslag i friske diskusjonar.

HMG-korrespondenten snakka med nokre av folkane som hadde vitja møtet, og her er nokre av dei svare vi fekk:

Alle vi snakka med meinte dei hadde hatt stort utbytte av møtet. Dei var positivt overraskede over at NKS skipa eit slikt møte, og at dei ikkje berre fekk lagt fram eit ferdig program.

Dei meinte at det var positivt at NKS kunne stå fram og be om råd, og vise at dei sjølve var usikre på ein del saker.

Mange peika på at det hadde vore skarpe, men kameratslege diskusjonar, og alle så ut til å vurdere sakane sjølve, utan å vere bundne av linjer som hadde vorte fastlagte på førehand.

Dei tykte og at det var triveleg at dei som ein på førehand trudde var sterkast på desse sakane kom i mindretal på ei avstemming, og at desse sa klårt frå at dei ville arbeida vidare for å korrigere standpunktane sine.

Møtedeltakarane vi snakka med slo fast at dei sette stor pris på å få ta del i planlegginga av linene for landsmøtet, og fekk på dette viser styrka trua si på NKS.

Møtet hadde tydelegvis gjeve meirsmak, for på slutten vart NKS oppmodna om å skipa eit nytt møte før landsmøtet, dersom tida gjorde det mogeleg.

Arrangørane meinte og at møtet hadde vore kjempegodt, og slo fast at dei hadde lært ein masse, og lova å gjere det oppatt ved første høve.

Dette er meint som eit døme til etterfølgjing for andre i heile landet. Hugs at massane er dei verkelege heltane, og at ein riktig politikk krev grundige undersøkingar blant studentane.

Studentkorrespondent, Trondheim

Elevene ved Barnevernskolen i Bergen har selv utarbeidet et reglement for vår skole. Dette reglementet sier at allmøtet er vårt høyeste organ, og at alle valg skal foregå ved skriftlig avstemming på allmøtet. Studentene ved Barnevernskolen har to representanter med personlige varamenn til høyskolerådet ved Bergen Pedagogiske Høyskole. Kirke- og undervisningsdepartementet (KUD) har pålagt at alle gruppene velger sine representanter ved urnevalg. Dette er direkte motstridende til vårt reglement. I fjor bøyde vi oss for dette og tok avstemming ved urnevalg for å sikre oss representanter i høyskolerådet, vi gikk altså imot vårt eget reglement.

På allmøtet onsdag 11/1-78 besluttet vi at vi ikke lenger vil la oss diktere av KUD. Representantenes oppgave i Høyskolerådet er å fremme våre krav. Derfor er det vi selv som skal avgjøre på hvilken måte våre representanter skal velges.

Klokken 14 samme dag skulle det nye høyskolerådet ha sitt første møte. Vi besluttet at vi allerede da skulle markere vårt standpunkt. Vi valgte våre representanter ved skriftlig avstemming, og utformet en resolusjon. Denne resolusjonen inneholder et krav til departementet om godkjenning av våre valgmetoder. Av tidligere erfaringer vet vi at slike skriv går direkte i bosset hvis de ikke er stemplet Bergen Ped. Høyskole. Vi bestemte oss derfor for å at våre representanter skulle stille på dette møtet med resolusjonen, for å få høyskolerådets godkjenning og stempel. Allmøtet skulle støtte opp om dem ved å følge dem inn.

Vi gikk samlet fra allmøtet til høyskolerådsmøtet og stilte oss langs veggen bak representantene. En av våre representanter leste resolusjonen og la fram kravet vårt. Rektor ba oss forlate møtet ved å henvise til reglementets § 10 hvor han sa at det

bl.a. sto at dette var et lukket møte. Eb av våre tidligere representanter ba om å få låne reglementet, og leste § 10 høyt for oss. Her sto det ingenting om møtet skulle være lukket eller ikke. Altså bevisst feilsitering fra rektor.

En av lærerrepresentantene fra Barnevernskolen støttet oss, men rektor ville ikke ha noen diskusjon om dette da og utsatte møtet. Høyskolerådet reiste seg og gikk. Vi ble igjen og diskuterte hva vi skulle gjøre videre. Læreren som støttet oss kom tilbake og opplyste at møtet var satt i et annet rom. Våre representanter (med resolusjon) gikk til møtet og fant døren låst. Den samme læreren kom og åpnet døren. De kom inn, fikk de levere resolusjonen, men måtte forlate møtet. Saken skulle tas opp under eventuelt.

Resultatet ble at representantene våre kun fikk observatørstatus inn til departementet har gitt en uttalelse.

Vi krever at våre valgte representanter får full status. Vi vil ikke bøye oss for dette KUD-diktatet som vil frata oss retten til å velge og kontrollere våre egne representanter.

Korrespondent, Bergen.

forts. fra s. 5

prøve å få omgjort stortingsvedtaket. I staden skulle universitetsdanninga nyttast til å «demokratisere» NTH: Somme professorar, og borgarar på høgare plan, hadde uttrykt otte for at «akademisk frihet» ville snike seg inn og bli rusk i maskineriet på NTH. Følgelig, tenkte SV-leiarane, måtte universitetsdanninga vera ein brekkstand for å «svekke kapitalinteressenes kontroll over NTH». Slik forsvarte dei UNIT heilt fram til få dagar før emnedagen på Lade. Då merka dei med eitt at vinden bles ei anna retning, og røysta avhaldande til allmøtefråsegnen mot UNIT.

TKSF-leianda går i ord mot UNIT, men brukar alle møte og fråsegner til flisespikkeri i reglementet — «Det blir jo innført likevel». I tillegg er dei hardnakka forkjemparar for statsdiktatet og di iplinarlova.

«Formynderstaten» er OK for dei, så lenge han går på tilsette og studentar, og ikkje på privatkapitalistar...

SKINDEMOKRATI

Eina annan ting vi har lært, er å sjå kor falskt «studentdemokratiet» i røynda er. Den endelege innstillinga frå Strukturkomiteen i 1974 kom i eksamenstida på

våren, og uttalefristen var i september. Innstillinga frå SEREK kom rettnok 10. september i haust, men fanst berre 10 eksemplar til deling på dei 2500 innskrivne studentane på Lade, t.d.! På NTH nekta professorrådet å gjennomføre emnedag, trass i krav frå såvel Studentersamfundet som diverse studentorgan.

Fleirtalet av studentane har ennå ikkje fått sjå sjølve innstillinga. Somme institutt (t.d. Musikk) har sagt frå seg å kommentere innstillinga pga. for kort frist. Likevel avviste Rådet/NLHT å krevja uttalefristen forlenga. Slik godtok dei skinnendemokratiet fullt ut: Ikkje nok med at Staten dikterer sluttresultatet. Dei fleste får ikkje ein gon høve til å uttale seg. Samanlikn dette med massediskusjonane på statsplanane i sosialistiske land som Kina og Abania!

Studentkorrespondent, Trondheim

Nei til lukking av biologi hovedfag!

Biologi hovedfag i Oslo har i lang tid vært trua med lukking. Høsten -76 og våren -77 gikk biologistudentene til aksjoner. De samla bl.a. 1537 underskrifter, og oppnådde å hindre lukking.

Men seieren var bare midlertidig. Våren -77 ble grunnkurset i biologi, Bio 101, lukka på 24 vektall, dvs. at en måtte ha flere vektall enn normal studieprogresjon gir for å komme inn. 179 studenter søkte om opptak, men fakultetsrådet vedtok å begrense opptaket til 120. 59 søkere ble avvist. I år søkte 150 — 30 altså avvist.

Dette betyr at det kan bli umulig å gjennomføre et lavere grads biologistudium på 3 1/2 år, studentene tvinges til å bruke minimum 4 1/2 år.

Dette vil særlig ramme ressursvake studenter og gjøre biologi til et studium der økonomisk evne vil være utvelgerskriterium.

Det er grunn til å bemerke at det var nedgang i søknadstallet til Bio 101 fra ifjor til i år. Dette skyldes at studieveiledere og

fakultetsledelsen har oppfordret studenter om å studere andre fag enn biologi!

På bakgrunn av denne situasjonen er det dannet en aksjonskomite mot lukking av biologi. En underskriftskampanje ved det Matematisk — naturvitenskapelige fakultet samla ca. 1100 underskrifter, altså ca. 50% av studentene på mat. nat. for disse kravene:

- Nei til lukking av biologi hovedfag.
- Vi krever økte bevilgninger fra staten.
- Opprett flere mellom- og hjelpelærerstillinger.
- Økte bevilgninger til hovedfagsoppgaver og tekniske personell.

HVORFOR LUKKER STATEN BIOLOGI?

Lukking av biologi er et resultat av at staten i flere år har nedprioritert uproduktive sektorer slik som undervisning og helse- og sosialsektoren til fordel for kortsiktige investeringer i

miljødeleggende og ressurskrevende industrier som oljeindustrien og petrokjemisk industri.

Prioriteringen viser seg også innenfor undervisningssektoren, ved at petroleumsfag er sikret det de søker om, mens fag som kan og bør utrede skadevirkninger på miljøet blir avspist.

FAKULTETSLEDELSEN SØKER IKKE OM ØKTE BEVILGNINGER

Et demonstrasjonstog la fram kravene for fakultetsledelsen. Studentene ble møtt av fakultetssekretær Spangen, som presterste å si at han var enig i kravene, men at han var bundet av «spillereglerne» — og ikke kunne søke om økte bevilgninger! Fakultetsledelsen lar seg altså presse av statens snevre profittinteresser.

Studentene på biologi krever at fakultetsledelsen søker om de nødvendige ekstrabevilgningene for å holde studiet åpent. Om nødvendig vil vi kreve ekstraordinært fakultetsrådsmøte for å behandle kravet.

Studentkorrespondent,
biologi

Ikkje universitetet — men sjølvstendige høgskular i Trondheim.

Studentane ved Lærarhøgskolen og ved Medisin i Trondheim gjennomførte nyleg emnedagar om framlegget til universitetsreglement frå den Sentrale Reglements-komiteen (SEREK). Over heile lina vart framlegget blankt avvist. Allmøta på Lade og Medisin vedtok dessutan å gå imot heile planen for universitetsdanning, og krevja at stortingsvedtaket av 1968 om oppretting av Universitetet i Trondheim (UNIT) blir omgjort.

KVEN ØNSKER UNIVERSITET?

UNIT er og har alltid vore lekk i den statlege rasjonaliseringspolitikken. Kløppekomiteen som reiste tanken alt i 1961 sa t.d.:

«Behovet for realfagsundervisning ved Lærarhøgskolen bør f.eks. dekkes av NTH for de fag hvor det passer best.»

Tanken var å slå saman Lærarhøgskolen (NLHT), Norges Tekniske Høgskole (NTH), Vitkapselskapet (DKNVS)/Museet og seinare Medisin til eitt universitet med sams leiing og administrasjon. Dette har møtt motstand frå fyrste stund både frå NLHT og NTH, men Staten har pressa på, og stort sett fått det slik han vil. Universitetsreglementet nå er liksom krona på verket.

KONSEKVENSAR

UNIT gjev Staten ypperleg høve til økonomisk nedskjæring. Med dei store motsetnadene som finst mellom skulane, kan Staten berre gje ein pott, og professorane slæst innbyrdes om kvar det skal skjærast ned. Alt i dag finst det ei line som vil giera Aksjonen for auka løyvingar til NLHT til ein kamp mot NTH.

UNIT styrkar den faglege rasjonaliseringa: Alt i dag har leiinga for NLHT gått langt i å

ape etter NTH i fagopplegg — vektaltssystem, delemne og stor eksamenstettleik. I tillegg skal «parallele fagmiljø» — t.d. KJemi/NLHT og KJemi/NTH samlast i såkalla fellesavdelingar der NTH har bukta og bae endane. Dette er eit frontalatak på realfagsutdanninga.

UNIT er dessutan ei form for skulesentralisering. Ikkje berre ved at NTH krev fellesavdelingar (med eitt unntak: biologi) samla på NTH-området innan 3-4 år. I tillegg får vi universitetsrådet på toppen av dei andre styringsorgana. Under EEC-kampen sa vi at det er lenger til Bryssel enn til Oslo. Avstanden og sakspapirbunka er stor nok i dei råda som finst alt i dag.

Som ikkje det var nok, føreset reglementsinnstillinga (SEREK) Disiplinærlov, statsdiktat av valordning og reglement for studentorgana, og departementsoppnemnde «universitetseksterne» representantar i styringsorgana (jfr. dei regionale DH-styra).

SV- OG TKSF-LEIARAR: GOD HJELP TIL STATEN

SV-leiarane har sant å seia vore åleine om å prøve å setja universitetsdanninga i eit positivt lys. I 1974 då strukturen for UNIT vart diskutert, var det «ufornuftig» å

Forts. s. 4

NTH — Trondheim.

Studentheimane i Volda — staten sitt ansvar.

Stiftelsen studentheimane i Volda kjem til å gå konkurs. Studentane har ikkje råd til å betale det årlege driftsunderskotet, og staten nektar å yte tilskot til drifta. Men før eller seinare

vert staten nøydd til å ta på seg ansvaret sitt: I fylgje vedtektene for Stiftelsen skal alle eigedomane tilfalle staten den dagen konkursen er eit faktum.

KAN IKKJE UNNGÅ KONKURS

Stiftelsen er meint å skulle drivast med ballanse i rekneskapen. Men alt for eit år sidan vart det klårt at dette er uråd: I så fall måtte husleigene setjast opp med 60 %, dvs. frå kr. 325 til kr. 520/mndl. for den 'bille-gaste' buforma.

Styret i stiftelsen skjønna jo at det ikkje er mogeleg å tyna så mykje ut av vanlege studentar. Dei valde difor ein politikk som går ut på å halde drifta i gang lengst mogeleg, og vedtok å gjennomføre ei husleigeauke på 18 %. På denne måten vert det årlege underskotet redusert med ca. 1/3. Samstundes let ein vera å føreta større vedlikehaldsarbeid, reparasjonar og avskriving på inventar.

Resultat er at konkursen vert utsett ei tid, at standarden på blokkene vert forringa, at blokkene forfell, og at studentane må ta opp større lån for å greie å betale husleigene.

PRISSTOPP FEKK UTSETT HUSLEIGEAUKEN

Husleigeauken på 18 % var meint å gjelde frå starten av

haustsemesteret -77. Men då det på den tida var innført generell prisstopp, vart Stiftelsen meld til politiet av DHL, og husleigeauken måtte difor utsetjast til prisstoppen vart oppheva 1. januar -78.

No er det igjen innført prisstopp, men det er klårt at dette berre er ei mellombels ordning som ikkje kan sikre at husleigene vert haldne på eit toleleg nivå i framtida. Tvert om skal styret i stiftelsen drøfte ny husleigeauke når revisorberetninga for 1977 ligg føre i mars/april.

IKKJE NY PRISAUKE I VÅR-SEMESTERET

I januar var det allmøte på studentheimane. Stridsspørsmålet på møtet var om ein skulle godta husleigeauken som var innført frå årsskiftet, og dermed forlenge levetida til Stiftelsen enno ei tid, — eller om husleigeauken skulle avvist. Berre 40 % støtta forslaget om å avvise husleigeauken.

Deretter vedtok allmøtet samrøystes ein resolusjon som m.a. sler fast at det ikkje kan koma på tale å godta høgare husleiger enn dei som gjeld no.

I år har studentane flerital i stiftelsen sitt styre. Dermed er studentane sikra mot prisauke dette demesteret.

KVEN HAR ANSVARET FOR SITUASJONEN?

Stiftelsen sin økonomiske situasjon er dårleg. Dette er eit direkte utslag av staten sin økonomiske politikk: Renta på husbanklån går opp, moms vert innført på assurance m.v.

Det er og staten som er ansvarleg for studentane sin økonomiske situasjon: Stipendandelen har gått jamnt og trutt nedover i ei rekkje år, det vert innført høgare rente på studielån m.v.

Gjennom denne politikken har staten sett økonomien til studentane og Stiftelsen i eit motsetnadstilhøve: Stiftelsen kan berre betra sin økonomiske situasjon ved å forverra studentane sin.

Men dette motsetnadstilhøvet er falskt: I og med at det er staten som har skapt det, så er det og staten sitt ansvar å løysa det. Det reelle motsetnadstilhøvet går altså mellom Stiftelsen og studentane på den eine sida, og staten på den andre sida.

SLA STIFTELSEN KONKURS!

Det er ein føresetnad for drifta av Stiftelsen at det skal vere ballanse i rekneskapen. Samstundes er det klårt at studentane ikkje er i stand til å betale så høge husleiger at dette kan skje. Resultatet av å drive vidare med stort årleg underskot er at standarden på bustadane vert forringa og at bygningane forfell. Under slike tilhøve er det uansvarleg å halde fram med drifta.

Staten kunne yte tilskot til drifta av studentheimane, men vegrar seg for å innrømme dette ansvaret. Så lyt han tvingast til det! I vedtektene for 'Stiftelsen studentheimane i Volda' heiter det bl.a. fylgjande:

«Stiftelsen kan løysast opp med 2/3 flerital i styret, dersom KUD og Den norske stat husbank samtykkjer. I det høve skal det som Stiftelsen måtte eige gå over til staten ved KUD.» (paragraf 8).

— Avvis alle freistnader på husleigeauke!
— Opplys Stiftelsen — still staten til ansvar!
Korrespondent, Volda

KAMP MOT PORNO — PURITANISME?

I den siste tida har kampen mot porno stått sentralt blant kvinneaktivister. Dette har resultert i mye sympati og støtte, ikke minst fra folk som ellers ikke har vært særlig aktive i forhold til kvinnekamp.

Blant studenter og intellektuelle er imidlertid støtten mer forbeholden. Mange har motsigelser på om de mener porno er reaksjonært og undertrykkende. Myter om at porno har noe med seksuell frigjøring og naturlig nakenhet å gjøre, sitter hardt. Noen mener derfor at vi ved å gå imot porno også går imot nakenhet og skildringer av seksuallivet, og det vitnes med at vi må begynne å kle på statuene i Frognerparken.

Men jeg vil hevde at porno ikke er det samme som bilder av nakne mennesker og skildringer av seksuelle handlinger, — her finnes en viktig forskjell som går ut på at porno er **salg av kvinnekroppen**. Dvs. at den kommersialiserer kvinnen og gjør henne til et objekt som har verdi ut fra salgbarhet på markedet. Hele pornoindustrien har dette som fundament, hvilket vil si at den selger på selve undertrykkninga, og at det derfor er tull å snakke om at man kan luke ut kvinneundertrykkninga i porno'n og så beholde resten. Da er det nemlig ingen «rest» igjen!

Videre kommersialiseres også selve seksualiteten, ved at den gjennom porno'n blir gjort til et spørsmål om **seksuelt forbruk**, og ikke til en måte å uttrykke innholdet i forholdet mellom to mennesker på. Er det denne «forbruksversjonen» av seksualitet vi

tenker på når vi snakker om frigjøring?

Hva er så forskjellen på kvinnefigurene i Frognerparken og de i pornobladene? Jo, forskjellen ligger i det at de førstnevnte ikke prinært har den hensikt å fungere som salgsmiddel. Det er ikke kvinnekroppen som sådan som skal selges og sørge for lønnsomheten. Vi er ikke imot bilder av kroppen vår slik den ser ut, ei heller er vi redde for å snakke om og vise fram seksuallivet i bilder og tekst.

Men det er flere måter å gjøre dette på: En måte lærer oss å få et naturlig og sunt forhold til kropp og seksualitet, en annen er styrt ut fra motiv om å profitere på folks seksuelle undertrykkning, og vil derfor fremme ideer om at kroppen har verdi ut fra salgbarhet, og at seksuallivet er en handel mellom forbruker og bruksgjenstand. Denne siste

måten er en motsetning til, og en fiende av seksuell frigjøring, og det er nettopp dette som utgjør pornografien.

Det har også blitt sagt under denne debatten, at selv om aksjonene favner vidt og samler støtte, så er ikke dette bare positivt når vi bl.a. får med oss prester og menighetsråd. Det blir «feil masse» får vi høre.

Hva slags tankegang er dette? Er vi først enige om at porno er kvinneundertrykkende, er det da bra eller dårlig at folk går med i kampen mot den? Skal folk spørres om sin holdning til religion før de får skrive seg på en protestannonse til Dagbladet? Jeg synes det er ganske innlysende at her må spørsmålet om religion bli underordna. Vil vi rette angrepet mot pornoindustrien, så får vi samle de krafter som finns og rette dem mot felles fiende.

Noen innvender også at mange

Er vi tilhengere av å kle på statuene i Vigelandsanlegget?

av de kristne er imot sjølbestemt abort, og at vi derfor vanskelig kan stå sammen. Skal vi da nekte dem i å ta et riktig standpunkt i en annen viktig kvinnekampsak? Er det ikke en

bra ting at folk kan mobiliseres med på enkeltsaker? Mener vi ikke det, blir konsekvensen at bare folk som har fortstått alt og tatt stilling til alt, kan delta i den politiske kampen. Jeg er redd for

at det da ville bli lite med både aksjoner og rekruttering til organisert arbeid.

Kvinnefronter

Nei til salg av kvinnekroppen i Samskipnadens butikker! Fjern pornobladene Kriminaljournalen, Express og Nye Alle Menn fra butikken på Sogn!

Disse krava er reist blant beboerne på Sogn studentby i Oslo. Og de har fått stor oppslutning: Til nå 400 underskrifter, 1/3 av beboerne på Sogn, og to allmøtevedtak.

Men hva skjer når saken behandles på Studenttinget (ST)? Jo, flertallet av representantene viste at de tar NULL

hensyn til kravet fra beboerne: De stemte FOR fortsatt salg av pornoen. Og ikke nok med det. De demonstrerte også sine arrogante harselas med dette kvinnekrevet ved å stemme for en bevilgning til nudistbevegelsen!

HMG spurte to av jentene i 8. marsgruppa på Sogn, Astrid og Inger-Johanne, om deres reaksjoner på Studenttingets behandling av saken. Astrid er med i Kvinnefronten. Inger-Johanne er uorganisert.

— Før jul vedtok Studenttinget at Samskipnaden skal boikotte pornobladene. Men bladene er fortsatt i salg. Hva har skjedd?

Astrid: Vi var jo sjeleglad for at kravet vårt hadde fått oppslutning på ST. Men når vi kom tilbake etter jul, så vi at bladene fortsatt var i salg. Vi undersøkte hva som hadde skjedd, og fikk vite at Arbeidsutvalget på ST ikke hadde fremma saken i Hovedstyret, der det endelige vedtaket må fattes. AU hadde istedet

— Hva tror dere er grunnen til at AU nektet å følge ST's vedtak?

Astrid: Flertallet av AU representantene var jo mot vedtaket, og for at bladene skulle selges gjennom Samskipnaden. Men jeg mener også at AU's håndtering av saken viser at de er redd for at studentene skal få være med å bestemme. Slik som en ST representant sa det etter møtet: «Det er typisk at hver gang det skjer noe progressivt i denne salen, så blir det underkjent». Og Anne-Lise

YTRINGSFRIHET FOR PORNOKAPITALEN

Inger-Johanne: Et av argumentene AU brukte for å få saken opp på nytt, var at den første diskusjonen var lite grundig. Men maken til overflatisk og useriøs diskusjon som denne har jeg ikke opplevd. Det virket nærmest som om representantene brukte diskusjonen til å få seg litt moro etter en lang og hard budsjettbehandling. Vi følte oss hånligh behandlet.

Studenttinget i Oslo: «Av hensyn til ytringsfriheten forsvarer vi porno.»

Er det slike ytringer Studenttinget

forsvarer så varmt?

vedtatt at saken skulle behandles på nytt i ST, for som de sa «ST hadde ikke vært beslutningsdyktig» når vedtaket om å boikotte pornoen ble gjort.

REDD STUDENT-DEMOKRATIET

Inger-Johanne: Det er første gang jeg har hørt at ST stiller spørsmål ved om de er beslutningsdyktige. ST møtene varer som regel til langt på natt, og det er vanlig at det er få representanter igjen i salen.

Hammer fra de konservative slapp jo katta ut av sekken når hun sa: «Tenk på konsekvensene, hva blir det neste?»

— Hva skjedde på det siste ST møtet?

Astrid: AU hadde satt saken opp på dagsorden til ny behandling og det tidligere boikottvedtaket ble oppheva. Vi fikk ikke slippe til å begrunne kravet vårt engang, men ble klubba ned. Kravet fra 400 beboere og fra 2 allmøter på Sogn teller tydeligvis ikke for disse representantene.

Astrid: Enkelte representanter gjorde det til et hovedpoeng å harselere over «puritanske» jenter som verken «vil gå uten BH» eller tåler «nakenhet og nudister». De var ikke i stand til å stille spørsmål om pornoen er kvinneundertrykkende eller om den fremmer seksuell undertrykkning. Og det ble stor bekymring blant både grønne og SV'ere, for ikke å snakke om de konservative, da det ble snakk om å begrense pornoforlagenes friheter i dette

forts. s. 9

Betyr tre verden-teorien oppgivelse av klassekampen?

Betyr teorien om de tre verdener at proletariatet skal legge ned klassekampen i sitt eget land?

I denne artikkelen skal vi trekke fram en del eksempler på hvordan kommunistene la opp en politikk før den 2. verdenskrigen etter de samme prinsippene som 3 verden-teorien. Begge teoriene bygger på Lenins analyse av imperialismen - og begge bygger på leninismens allmenne prinsipper om å isolere hovedfienden og å utnytte motsetninger.

Artikkelen viser også at KUL og SV-lederes angrep på tre verden-teorien er nøyaktig KOPI av Trotskys løgnkampanje mot Kominterns linje.

SOSIALISTISK UTENRIKSPOLITIKK

Når Kina har forbindelser med representanter for imperialistiske stater, betyr det at kommunistene skal legge ned kampen mot disse? Det sosialistiske Kinas utenrikspolitikk har som mål å isolere supermaktene og utnytte motsetningene dem i mellom. Dette for å hindre eller utsette utbruddet av den tredje imperialistiske omfordelingskrigen. De samme prinsippene la det sosialistiske Sovjet til grunn for sin utenrikspolitikk før 2. verdenskrigen. Det er sosialistisk utenrikspolitikk.

Hvorfor disse prinsippene? Jo — **nettopp** for at kommunistene i alle av verdens land skal få tid til å utvikle og styrke de revolusjonære kreftene. Ikke for at kommunistene skal kaste revolusjonen over bord og hive seg i armene på det innenlandske borgerskapet og/eller noen av supermaktene.

Dette er kommunistenes syn i dag. Det var også kommunistenes syn på f.eks. 30-tallet.

SOVJET OG KOMINTERN

På grunn av sin voksende styrke og de tiltakene motsetningene de imperialistiske landa i mellom, var det i stor utstrekning mulig for Sovjet å spille de imperialistiske blokkene og statene mot hverandre. Derfor ble f.eks. så godt som samtlige imperialistiske stater tvunget til å opprette diplomatiske forbindelser med Sovjet.

På den Kommunistiske Internasjonals (komintern) 7. verdenskongress i 1935 dro signatøren **Ercoli** opp linjene for Kominterns internasjonale politikk. Prinsippene han bygde på var å «slå fast i hvert gitt øyeblikk, hvem som er hovedfienden, og (...) å konsentrere alle kreftene i kampen mot denne fienden.»

Utfra en konkret analyse av situasjonen, slo Ercoli siden fast: «Til grunn for vår revolusjonære strategi og derfor også vår konkrete kamp mot krigen, legger vi en konsentrasjon av kreftene mot de japanske militaristene som truer med et overfall mot Sovjets grenser i øst og som strever etter å tilintetgjøre resul-

tater av den kinesiske revolusjonen. Vi konsentrerer ilden mot de tyske fascistene som er de største krigsstifterne i Europa. Vi anstrenger oss for å utnytte alle de forskjeller som er en følge av de enkelte imperialistmaktens stilling. Vi må smidig utnytte disse i fredssakens interesse og ved siden av det ikke glemme for et minutt at slaget må rettes mot fienden i ens eget land, mot ens egen imperialisme.»

SOVJET INNGAR AVTALER

Blant de imperialistmaktene som sloss om verdensherredømmet skilte Ercoli ut de som for øyeblikket var interessert i å opprettholde freden. Dessuten skilte han ut de mindre, svakere statene som hadde sin nasjonale uavhengighet truet.

I begynnelsen av 30-tallet inngikk Sovjet ikke-angreps-pakter med alle tilgrensende land, utenom Japan som nekta. I 1935 ble det inngått en pakt om gjensidig militær bistand mellom Frankrike, Tsjekkoslovakia og Sovjet. Stalin tilkjennega «sin fulle forståelse for og oppslutning om den fredspolitikken som Frankrike bedriver når det holder sine styrker på et nivå som er nødvendig for dens sikkerhet.»

TROTSKY BLIR HYSTERISK

Dette fikk Trotsky til å skrive hysteriske artikler om «Stalins forræderi» og at «Stalin har undertegnet tredje internasjonals dødsattest». Trotskys paroler kunne oppsummeres som: Leve verdensrevolusjonen — knus alle fiender samtidig!!!

Trotsky påsto at den uttalelsen fra Stalin som er sitert over, innebar at Kominternpartiene i Frankrike og Tsjekkoslovakia skulle legge ned kampen mot sitt innenlandske borgerskap og istedet slå inn på en classesamarbeidslinje på hjemmeplan, for å «støtte opp om» kampen mot de to aggressive fasciststatene Tyskland og Japan. Dette var ikke på noen måte linja til Komintern. Liksom lett gjenkjennelige arvinger i KUL og SV-ledelsen i dag, måtte Trotsky gripe til løgn for å forsvare sin sak.

I 1930-åra var det Trotsky som ledet an i borgerskapets løgnkampanje mot kommunistenes analyse av verden, en analyse som b.l.a. Stalin stod bak. I dag er det revisjonistene i KUL og SV-ledelsen som fører denne trasjionen videre.

LINJA TIL KOMINTERN

I Ercolis tale het det: «Og våre partier i de kapitalistiske landa? Våre fiender av alle slag forsøker å konsentrere sine angrep på dem: De begynte med å forsøke å finne noen påståtte motsigelser mellom kamerat Stalins forklaring og de kommunistiske partienes politikk, da spesielt de kommunistiske partiene i Frankrike og Tsjekkoslovakia som kjemper mot sine egne lands borgerskap, som nekter å stemme for militærutgiftene, som i Frankrike stemmer mot loven om å innføre to-årig verneplikt osv. (...) Våre kamerater i de kommunistiske partia i Frankrike og Tsjekkoslovakia har forstått at

deres politikk må bestemmes av den marxist-leninistiske metoden som krever at det tas hensyn til den konkrete situasjonen. Derfor kunne og måtte de si følgende til sine lands borgerskap:

«Dere, mine herrer, har undertegnet en avtale, en begrenset avtale, med Sovjets arbeiderklasse som har makten i sine hender. Men med arbeiderklassen i deres land, med oss, har dere ikke sluttet noen overenskomst. Vi har ingen garanti for at ikke dere kommer til å sette inn deres hær, som nå liksom før er en klassehær, mot arbeiderklassen i vårt land og mot kolonifolkene som er våre nære allierte i kampen mot imperialismen (...)

Vi har ikke engang noen som helst garanti for at dere i det avgjørende øyeblikket er trofaste mot den avtalen som dere undertegner i dag.

Av alle disse grunnene kan vi, mine herrer, hverken stemme for dere militærbudsjett eller gi avkall på kampen mot deres regjering. Men det betyr ikke — merk det — at vi er uinteresserte av den pakta som dere har inngått med Sovjet og at det er oss likegyldig på hvilken måte dere kommer til å gjennomføre avtalen. (...) Vi kommer til å forsvare denne avtalen av alle krefter fordi den er et instrument i kampen for freden og i forsvaret av Sovjet.»

EI RIKTIG LINJE

Kominterns linje var glassklar. Støtte til Sovjets utenrikspolitikk fordi den maksimalt isolerte og splittet hovedfienden i verdensmælestokk, samtidig fortsatt kamp mot den innenlandske klassefienden utfra de konkrete forholdene i hvert enkelt land.

Tre verden-teorien bygger på de samme prinsippene. I kronkret utforming av denne kan vi utvilsomt dra nytte av Kominterns erfaringer. Og ikke minst kan vi lære hvordan klassefienden som en lovmessighet vil angripe den rette linja og kopiere seg sjøl (Denne art. bygger på en art. av Per Stigman i Clarte nr. 6/77.)

Skal «Sosialistene» i Universitas sitte hjemme 8.mars!

Ingen av togene vil ha sosialistisk profil, begge vil være kratt feministiske...» hovedvekt vil gå på isolerte kvinnekrav» «Derfor ...kan vi ikke anbefale noen av togene.» !

Denne apellen er det SV-organet Universitas sender ut til oss studentjenter foran 8. mars. Boikott dagen. Sitt hjemme!

I sannhet et utmerka handslag til porno-Thorsener, Folkreaksjonen mot selvbestemt abort, og alle dem som ønsker at kvinnene skal befinne seg der de er nederst.

Dette er konsekvensen av Universitas sin 8.mars apell. La oss se litt på begrunnelsen deres, for den er som alltid så rød så rød: «Togene mangler sosialistiske paroler, de er feministiske, de fremmer bare kvinnekrav.»

Feminisme, hva er det, Universitas? Vi for vår del mener feminisme er ei linje i kvinnekampen som sier at individuell frigjøring er mulig, at kjønnskampen er primær. Ikke ei at 8.mars komiteens paroler hevder noe slikt.

Eller mener kanskje Universitas at det nå er blitt feminisme å sloss mot pornokapitalens salg av kvinnekroppen? Eller å kreve 6 måneders svangerskapspermisjon og rett til

arbeid. Dette er noen av de isolerte» kvinnekravene som Universitas hoverer over.

Eller har ikke Universitas tatt seg bryet med å se på parolene?

SOSIALISTISK PROFIL ! «Ingen av togene vil ha en sosialistisk profil». 8.mars komiteens tog har ingen paroler som sier «Ingen frigjøring uten sosialisme». Hvorfor? Jo, av den

enkle grunn at det er mange som ønsker å sloss mot kvinneundertrykkinga i dag som ikke regner seg som sosialister.

forts. s. 13

Hva slags kvinnelitteratur trenger vi? Hvordan kan litteraturen være en hjelp for kvinnene til å reagere mot den undertrykkinga de utsettes for? Dette er spørsmål som har blitt lite diskutert.

Vi har samla noen jenter somer opptatt av kvinnelitteratur. Tove Nilsen fordi hun skriver om kvinner. Mette, Britt og Heidi som alle studerer norsk, og er spesielt opptatt av kvinnelitteratur.

Vi kom opprinnelig sammen for å diskutere den siste

boka til Tove Nilsen, men diskusjonen kom mer til å dreie seg om kvinnelitteratur generelt. For som Mette sa: «Hvis kvinnelitteraturen skal komme videre så er det viktig at vi jobber sammen - alle de som skriver, de som leser, er kritikere og de som jobber med litteratur i faget».

Det er usikkerhet og uenigheter på hva slags linje en skal følge for å komme vider - vi håper denne diskusjonen kan antenne en videre debatt om disse spørsmåla, både i «Hva må gjøres» og ellers.

«Vi må finne måter å peke framover på som ikke forenkler, som ikke blir klisjeer.»

— Kan den progressive kvinnelitteraturen nøye seg med å beskrive hvordan kvinner har det eller må den også vise at det går an å gjøre noe med undertrykkelsen kvinner utsettes for?

Tove: Mye kvinnelitteratur til nå har jo vært konsentrert om bare det å beskrive undertrykking. Den har på mange måter sikkert vært veldig negativ i den forstand at den har pekt på hvor svakt kvinner står. Den viser ikke så veldig mye framover, og viser heller ikke så mye av det positive som fins blant kvinner.

Sjøl synes jeg det er farlig å stille noe absolutt krav om at for at kvinnelitteratur skal være progressiv så må den vise et positivt forbilde, et menneske som klarer å komme seg ut av undertrykkelsen. De som har forsøkt å skrive slik til nå, har hatt lett for å havne i forenklete sluttscener. Jeg tenker på at flere romaner har sluttet med at man melder seg inn i et politisk parti eller organisasjon, eller at man står på gata og selger Klassekampen.

Heidi: Ei bok kan jo fungere

progressivt uten at den kommer med løsninger på et problem. Det viktige er at boka setter fingeren på det som er galt i samfunnet, på hvordan undertrykkinga virker. Så står det åpent opp til dem som leser hva de vil gjøre med den innsikten de har fått.

ET GRÅTT BILDE

Britt: Sålenge det er slik at mange kvinner ikke har innsett at de er undertrykt, så tror jeg

det å få servert løsninger på hvordan de skal frigjøre seg kan virke negativt. Å få servert helten som klarer alt her i livet, kan virke slik at kvinner ikke kjenner seg igjen. Se vil kanskje føle seg enda mer mislykket. Det viktigste i første rekke må være at boka greier å treffe på å beskrive undertrykkelsen.

Heidi: Jeg synes boka til Tove er god på beskrivelsen. Jeg kjente meg godt igjen i mange av episodene. Men det var liksom så håpløst. Den viste ingen vei ut av elendigheta.

Tove: Jeg er enig med deg i det. Jeg ser min bok som ledd i en rekke med kvinnebøker som skriver mye om det som er gærent uten å ha så mye perspektiv på det. Det lages et grått bilde — som er sant nok — men det trekkes ingen slutninger. Og det har jeg jo tenkt på etter at jeg ga ut boka, at hvis man bare fotograferer et grått bilde og lar kvinner se det og de føler seg enda mer nedtrykt når de lukker igjen boka enn da de begynte på den, så er det jo nokså feil å gi ut den boka.

ALLSIDIG OG BRED KVINNELITTERATUR

Britt: Det første vi trenger er jo kvinner får mulighet til å skrive ut fra sine egne erfaringer. Derfor er jeg i grunnen skeptisk til å stille så store krav til kvinnelitteratur. Jenter stiller så store krav til seg sjøl for at de skal si eller skrive noe. De har så mye mindre tillitt til seg sjøl enn det menn har. Progressive kan ikke gå i spissen for å stille slike krav til kvinnelitteratur at de kveler de impulsene jenter har til å skrive.

Tove: «vi må finne måter å peke framover på som ikke forenkler, som ikke blir klisjéer».

Men jeg mener jo at de forfatterne som er i stand til det må peke framover på hva som må gjøres. Vi må ikke stille ett krav til all kvinnelitteratur, men gå inn for å få en allsidig og bred litteratur for kvinner.

— **Dere peker på at bøker som viser framover mot forandring ofte kommer med forenklete løsninger som passiviserer istedet for å inspirere til handling. Hvordan gjøre det annerledes? Finnes det noen eksempler i kvinnelitteraturen som vi kan lære av?**

Tove: Det er bøker jeg har lest, hvor det har vært satt opp et positivt forbilde som klarer det meste, kommer seg ut av undertrykkelsen og velger for meg politisk riktig vei. Jeg kan nikke meg gjennom boka, men det har ikke skjedd noe med meg underveis. Jeg tror egentlig ikke på det som boka formidler og tenker at dette er det bare noen få som klarer.

ET FORBILDE IKKE EN GLATT PAPPFIGUR

Et slikt forbilde får en veldig negativ virkning. Jeg synes målet

må være å få fram et forbilde som ikke er en glatt pappfigur, men å få fram det komplekse i det å utvikle seg.

Heidi: Et vellykka eksempel på hvordan et forbilde kan brukes i kvinnelitteraturen synes jeg vi finner i boka til Nini Roll Anker «Den som henger i en tråd». Hovedpersonen i boka utvikler seg virkelig fra begynnelsen. Vi får se både positive og negative sider ved henne, noe som gjør det lett å identifisere seg med henne.

Britt: Er det noen som har lest «Konen med eggene» av Stenbæk Jensen? Der synes jeg også vi finner et godt eksempel på hvordan et forbilde kan brukes. Selv om hovedpersonen ikke blir noe glansbilde på slutten som mestret alt, så er hun på vei.

Mette: Jeg tror det er viktig for forfatteren å få leseren til å tenke kritisk gjennom det som presenteres som forbilde stedet for å få leseren med på slutninger som ikke er grundig gjennomtenkt.

— **La oss gå over til å snakke om den siste boka til Tove, «Hendene opp fra fanget». I en**

av novellene tar du opp den seksuelle undertrykkelsen kvinner utsettes for. I denne novella «Det er ikke så viktig med honoraret» møter vi ei jente som under en «underlivsundersøkelse» på et legekontor, blir onanert — i stedet for undersøkt av legen. Jenta finner seg i denne «behandlingen». Hva synes dere om novella?

ER VI VIJELØSE?

Mette: Det jeg synes var litt forstemmende med novellen, var at hovedpersonen tenkte «dette kan jeg ikke finne meg i» samtidig som det virket som om hun nøt det. Jeg ble litt ergerlig på hennes reaksjon, for at hun kunne nyte noe som var så gærrnt! Seksualiteten framstilles jo løsrevet fra alt annet. Er ikke dette å formidle et inntrykk av at vi langt på vei godtar å bli behandlet som et kjønnsobjekt til legens disposisjon?

Tove: Jeg tror faktisk hennes reaksjon er representativ for hvordan mange kvinner fungerer seksuelt: ydmyket og nedverdighet. De finner seg i seksuelle forhold hvor følelser ikke er inne i bildet. At det finnes masochisme blant kvinner vet vi. Tenk på de kvinnene som finner seg i å bli voldtatt årevis i et ekteskap.

Men jeg tror nok at jeg ville kritisere denne novellen mer enn noen av de andre i boka. Det er så mye grums rundt det med seksualitet, så derfor blir det viktig å skrive om det på en skikkelig måte. At situasjonen som beskrives i novella er reell og finner sted i forskjellige sammenhenger vet jeg, men jeg burde lagt større vekt på å få fram hennes reaksjoner på en mer forståelig måte.

Britt: Jeg synes heller ikke du har fått til å skrive om den seksuelle undertrykkinga på en skikkelig måte. Jeg oppfatter novella, for å si det krasst, som en oppfordring til å like masochisme. Novella oppfordrer ikke til å tenke gjennom om dette er masochisme og ta avstand fra det. Den setter ikke fingeren på at kvinna i novella blir brukt seksuelt.

Temaet er det viktig å ta opp, men den måten novella gjør det på får oss ikke til å forstå at kvinners masochisme er et resultat av at vi er seksuelt undertrykt.

Tove: Jeg er enig med deg, og jeg kanhelt forsvare å ha skrevet om selve temaet, for jeg synes ikke at vi i diskusjonen om hva som er progressiv kvinnelitteratur kan si at visse temaer har vi ikke lov å skrive om. Det er måten å skrive om temaene på som er avgjørende.

Heidi: Novellen peker på at kvinnen blir utnyttet seksuelt, men det som skuffa meg med novellen var at den bare viser at vi blir brukt. Den antyder ikke at vi kan si «nei, det her finner jeg meg ikke i». Når hovedpersonen tilslutt prøver å komme seg ut av det, er det på en måte som om hun ber for seg, trygler om å få tilbake kroppen sin.

— **Underveis tenker hovedpersonen: «Ingenting å bli hysterisk for — jeg var vel ikke så hellig mellom beina». Jeg har lurt på om hovedpersonen mente det ville har vært puritanisme å si nei?**

Tove: Det jeg mente at hun tenkte der, var at i den dekadensen vi er kasta ut i så er det blitt et krav etter at P-pillen kom ut at: «du spiser P-piller så ned

Heidi: «...den antyder ikke at vi kan si nei, det her finner jeg meg ikke i».

og sprik». Du er puritanist hvis du ikke markedsfører seksualiteten din for alle og enhver. Reaksjonen hennes: «jeg er ikke så hellig mellom beina», er et uttrykk for at hun er påvirket av synet om at nå er jenter allemannseie.

Britt: Men det synet der er jo egentlig bare omvendt til det gamle puritanske. Begge går ut på at kvinner ikke skal bestemme over seksuallivet sitt selv. Det er mannen som skal diktere, og slik synes jeg i grunnen at novella blir stående.

Tove: Jeg tror det er et resultat av at på den tida jeg skrev boka, så sto jeg som forfatter veldig usikker på hvorvidt litteraturen skal slenge alle tingene på bordet eller om den bare skal vise ting og la folk trekke slutninger sjøl. Jeg valgte da feil retning syns jeg nå.

Britt: «progressive kan ikke gå i spissen for å stille så store krav til kvinnelitteraturen at de kveler kvinners lyst til å skrive».

MYTEBEKREFTENDE

Mette: Jeg er enig med Britt i at slik novellen er nå så blir den jo mytebekreftende på kvinnelig seksualitet. Den bekrefter kvinners viljeløshet og passivitet istedet for å ta et oppgjør med det.

Tove: Det der med mytedanende har jeg tenkt myt på i forbindelse med å skrive kvinnelitteratur i det hele tatt. Jeg synes det er viktig både å skrive om privatlivet og om alle de andre områdene kvinner tross alt fungerer på. Mange kvinner lever jo i en privat atmosfære der de gjør sine erfaringer, har sin styrke og der de undertrykkes. Derfor er det også viktig å skrive om det.

Men samtidig har jeg problemer med å gjøre det, for du kan lett gi et inntrykk av at dette skal kvinner være opptatt av, skrive om og slik skal kvinner leve.

Derfor blir det så viktig å skrive om det på en måte som både viser veien ut av det, og styrken i de erfaringene som kvinner har gjort.

PEKER FRAMOVER

— **La oss komme litt inn på den siste novella som jeg mener er den beste i samlingen. Novella avslutter slik: «Klart det nytter!» Det er tydelig at du her prøver å vise at det finnes en vei ut av undertrykkelsen. Men i forhold til de andre mer beskrivende novellene, så blir vel dette en litt lettvtint og påklisset slutt?**

Tove: Jeg er veldig enig i at den slutten er utapåklistra. Grunnen til det tror jeg er at boka er skrevet over et langt tidsrom, og at jeg etterhvert fikk et annet perspektiv på det å skrive om kvinner. Det var vel en slags dårlig samvittighet som ble til en klisje, fordi jeg synes at boka var så enormt håpløs slik den sto. Det er jo det grunnlaget boka slutter med jeg vil prøve å skrive videre på.

Heidi: Akkurat slutten på denne novella synes jeg peker på noe veldig viktig: Du spør hvem det er som får oss til å trække rundt i våre personlige problemer, mens Sør-afrikanske skolebarn blir skutt, mens chilenske kvinner tortureres. Slik viser du sammenhengen mellom kvinneundertrykkingen og all annen undertrykking som folk verden over utsettes for. Du viser også at vi må stå sammen for å bli fri.

forts fra s. 6

samfunnet. Egeland fra SV gikk i mot boikott av pornoen «av hensyn til ytringsfriheten». Hvem sin ytringsfrihet er det Egeland er så varm forsvarer av? Tydeligvis ikke kvinnes rett til å si nei og bli hørt, men pornokapitalens rett til å markedsføre kvinneforakt.

For hva annet er det som spres i disse bladene enn kvinneforakt? Vi måles og veies i pupper og lær, selger best når vi er nybadet i vakker natur — og nakne. Kvinner er ikke mennesker, men et tilbud på linje med andre «vake og koselige» ting. For ikke å snakke om det skjønnhetsidealet som bladene sprer. Bare kvinner som ser sånn og sånn ut er vellykka.

Vi finner også artikler om f.eks. voldtekt — som påstår at denne forbrytelsen skyldes kvinner sjøl. Er det dette Egeland & Co. mener det er puritanisme å bekjempe?

— **Hvilke planer har dere framover?**

Inger-Johanne: Vi gir oss ikke! Vi har sett at det bare er grunnplanet som kan presse kravet om boikott av pornoen igjen. Derfor vil vi fortsette med underskriftslistor og husbesøk. Og vi vil oppfordre alle dere som støtter kravet: Frem støtteresolusjon på allmøtene deres. Og vi vil selvfølgelig samle mange i 8. mars-toget under parolen: «Pornoblade vekk fra Samskipnadens butikker!»

Mette: «er ikke dette å formidle et inntrykk at vi langt på vei godtar å bli behandlet som et kjønnsobjekt til legens disposisjon».

LOKALLAG: Send inn forslag til landsmøtet!

9., 10. og 11. mars er det landsmøte i Landslaget for norske lærerstudenter.

«Nå må alle de 3000 medlemmene i LNL ta aktivt del i å utforme LNL sin politikk, komme med forslag til Sentralstyret om hvilke saker som er viktig på deres sted.» Dette sier Ann Inger Øyan, forkvinne i LNL til «Hva må gjøres».

— Er det riktig at LNL ikke har sett på innholdet i utdanninga som noe viktig, at dere i ledelsen har vært mot fagkritikk?

— Sentralstyret har undervurdert betydninga av det ideologiske undertrykkinga i faget. Vi har ikke sett på det vi lærer, og det vi skal videre ut i skolen med til ungene, som like viktig å gjøre noe med som andre saker.

I en tid med store kamper mot rasjonalisering av utdanninga, for bedre økonomiske kår og for de demokratiske rettighetene til studentene har vi sett dette som viktigst. Vi har tenkt sånn: LNL har tatt seg av de «store sakene», innholdet i utdanninga får lokallaga jobbe med.

Før jul så vi at en del lokallag ikke fungerte bra. Mens folk på skolene var opptatt av det de lærte på skolene hva de hadde

bruk for å kunne som lærere og førskolelærere, greide ikke LNL å gjøre noe med dette. Det urettferdige karakter- og eksamenssystemet, som det var og er stor misnøye med, ble heller ikke tatt opp.

Sentralstyret diskuterte dette og kom fram til at dersom LNL skulle være en interesseorganisasjon der læreskolestudentene kunne ta opp alt det de var misfornøyde med og ville forandre på, så må vi finne ut hvordan vi kan slåss mot rasjonalisering, dårlige levekår samtidig som vi tar opp innholdet i utdanninga, og karakterer og eksamenssystemet.

Vi er i ferd med å rette opp de feilaktige ideene vi har hatt om betydninga av den faglige kampen og eksamenskampen. Forslaget til arbeidsprogram fra

sentralstyret har tatt konsekvensen av dette.

LNL la stor vekt på kampen for bedre levekår i perioden 76-77. Dette var viktigste oppgave for alle lokallaga. Hvordan mener du dette fungerte?

— Jeg mener at det absolutt har vært en bra ting at LNL på landsmøtet i fjor bestemte at studentenes levekår skulle prioriteres opp. Dette fordi vi har sett hvordan stipendandelen har blitt mindre år for år samtidig som rentefoten har økt.

I tillegg til dette ble statens planer for lånekassa gjort kjent. Disse planene går ut på at flertallet av studentene skal få mindre stipend enn det de har i dag.

For første gang på mange år har det vært reist en brei diskusjon om økonomien til studentene. Det har vært flere aksjoner i forbindelse med det nye stønadssystemet og foran budsjettet stilte de fleste lokallagene egne krav til stipendene.

Da rentefoten økte med 1% i november/desember var lærerstudentene snar med å fatte vedtak mot dette.

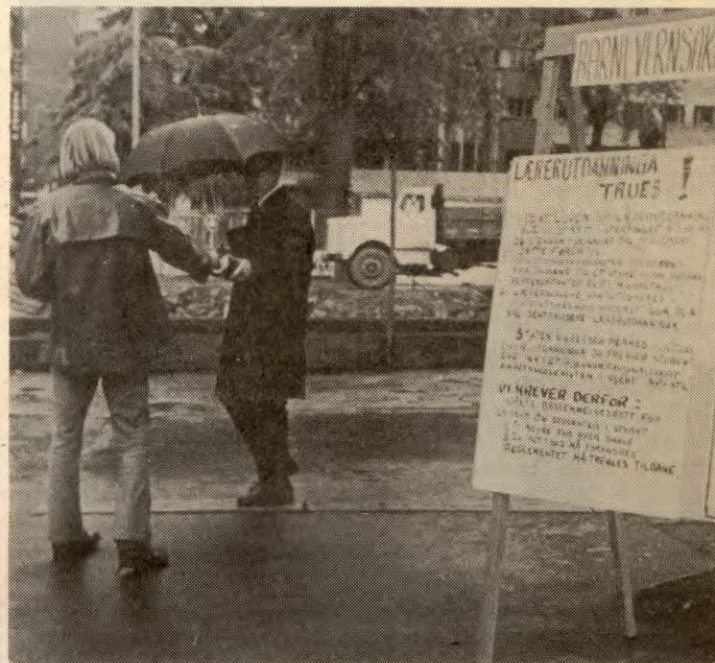
På lærerskolen i Trondheim krever de nå at sentralstyret skal «kaste på køl» når det gjelder studentenes økonomi.

For å rette opp feilen fra i fjor

vil sentralstyret ikke fremme forslag om en felles hovedoppgave for alle lokallaga, men at det viktigste for LNL nå er å få igang den lokale kampen. Og at den viktigste oppgaven til sentralstyret må være å hjelpe lokallaga med dette. Vi må samle erfaringer fra alle de flotte aksjonene som er på gang og spre erfaringene videre til andre skoler.

— Men når alle jobber med forskjellige saker, eksamen, demokratiske retter, fagkritikk, kan ikke det føre til at dere blir isolerte på hvert sted?

— Nei, dette forhindrer sjølsagt ikke at sentralstyret foreslår landsomfattende aksjoner. Men det er opp til lokallaga sjøl om de vil støtte. Vi foreslår jo f.eks. at alle skolene sender inn protester til departementet mot det fingraderte karaktersystemet og søke om bestått/ikke bestått. Dessuten henger de forskjellige angrepene sammen. Karakter- og eksamenskampen har mye med kampen mot rasjonalisering av studiet å gjøre. Ta eksempelet med førskolelærerutdanninga. Tidligere fikk nesten alle Meget i praksis. Nå har øvingslærere fått beskjed om å bruke karakterene mer «aktivt». Dvs. flere av studentene vil få dårligere karakterer enn tidligere. Flere og flere skoler har tatt opp karakterer og

stilt krav om bestått/ikke bestått. Førskolelinja på Stord lærerskole har ENSTEMMIG fatta vedtak om bestått/ikke bestått i ALLE fag. Og at grensa for bestått skal gå der Godkjent er i dag.

— Men for å fortsette med å oppsummere kritikken av ledelsen i LNL, så er det blitt hevdet at dere er udemokratiske?

— Jeg er enig i at vi har eksempler på at LNL har vært udemokratisk.

F.eks. landsmøtevedtaket i fjor som bestemte at medlemskontingenten skulle høynes og at LNL skulle bli sjølberga var udemokratisk fordi det ikke var diskutert skikkelig i lokallaga på forhånd.

For å styrke demokratiet i LNL

FORAN LANDSMØTET I LANDSLAGET FOR NORSKE LÆRERSTUDENTER:

må kontakten mellom lokallaga og sentralstyret styrkes. Dette er helt nødvendig dersom ledelsen skal kunne lede organisasjonen på en demokratisk måte. For å bedre på dette har vi nå gjennomført ordninga med at hvert medlem i sentralstyret har ansvaret for hvert sitt distrikt. Lokallaga sender inn rapporter til distriktsansvarlig som igjen tar opp dette på sentralstyremøter.

Det er sikkert flere måter vi kan bedre kontakten på og alle forslag fra lokallaga som kan det må tas opp på landsmøtet.

— Alternativet foreslår at formann og nestformann blir heltidsansatte for å styrke demokratiet, hva sier du til det?

— Jeg mener at dette forslaget tvert imot vil svekke demokratiet, fordi at det er vanskelig å lede en organisasjon når man sjøl ikke er student. Dersom jeg f.eks. ikke hadde gått på skolen ville jeg ikke kjenne på kroppen det som skjer og dermed er det som skjer ikke så viktig for meg.

Når så Kristiansand lokallag foreslår at leder og nestleder skal være lønna er det skikkelig å legge opp til pampeledelse. Hvordan skal en ledelse som har lønn trengte å slåss for større stipend? Det må bli halvhjerta.

— På lærerskolene var det tidligere stor motstand mot forverring av yrkesutdanninga, mot systemet med pedagogiske høyskoler og distriktshøyskoler. Hva mener lærerstudentene om dette nå?

Det er nå endel år siden PH- og DH systemet blei diskutert og reist kamp mot derfor er det få lærerskolestudenter som i dag veit hva dette systemet konkret går ut på. Dette skal tas opp på landsmøtet igjen slik at vi kan skjerpe kampen mot rasjonaliseringa. Derfor vil jeg gjerne si veldig kort hva det går ut på og

hvilke saker studentene arbeider med nå.

PH/DH-systemet er nå innført over hele landet. Staten ville gjøre utdanninga mer fleksibel, at en type utdanning kunne brukes i flere yrker. Med store fellesforelesninger for førskolelærere, faglærere og almenlærere, og så noen spesialkurs histen og pisten, blir det ikke mye igjen av ei yrkesutdanning.

Folk på førskolelinja krever nå egen yrkesutdanning og egne etterutanningstilbud. Vi vil ikke bli innlemma under lærerskolene. Et resultat av PH-systemet var også at førskoleutdanninga ble treårig og uten førpraksis. Nå har førskolelærerseminaret pålagt LNL å komme med konkrete planer for å føre kampen for å få igjen førpraksis.

Tenk bare på det som er i ferd med å skje i Oslo! Staten har nå satt fortsang i å opprette regionale styrer og distriktshøyskolesystem. Sosialskoler, lærerskoler, Biblioteksskolen, Ergoterapiskolen, ja i alt 13 skoler skal under samme system og det er også planer om å flere skoler på samme plass. Tenk hva det betyr for fagutdanninga vår! Oslo Offentlige Lærerskole har de tenkt å flytte og Barnevernsakademiet vurderer de å flytte.

— Og hva gjør LNL nå?

— Vi oppfordrer folk i Oslo-rådet til å boikotte regionale styrer. Oslo Off. vant i fjor etter kamp mot flytting, og se nå prøver de seg igjen. Vi må si fortsatt kamp.

I Volda har lærerstudentene felles undervisning i norsk med distriktshøyskolen. Og nå er det snakk om at Sogndal lærerskole skal ha felles undervisning med distriktshøyskolen.

Kampen mot PH-DH-systemet kommer til å fortsette. Vi kan ikke gå med på noen forverring av yrkesutdanninga våres!

— Nå som det er landsmøte i LNL — hva blir de viktigste sakene?

— I og med at sentralstyret mener at vår hovedoppgave nå er å fremme de lokale kampene på hver skole, er det viktigste nå at lokallaga sender innsaker til landsmøtet. Et eksempel er det kjempeflotte vedtaket vi har fått fra Sogndal hvor de krever bestått ikke bestått i teori og praksis som de har sendt til Kirke- og undervisningsdepartementet. Sogndal krever at landsmøtet skal behandle dette.

Og Kristiansand som har sendt inn forslag om 4 måneders svangerskapspermisjon og rett til tre ukers omsorgspermisjon.

Det bør strømme inn saker fra lokallaga til Landsmøtet. Det er medlemmene som skal bestemme hva slags organisasjon LNL skal være og hvilke saker som er viktige å kjempe for!

— Til slutt, Ann Inger, like før 8. mars og med utdanning hvor jentene virkelig dominerer, hva er viktig kvinnekamp lærerstudentene?

— Ja, jeg oppfordrer virkelig jentene til å jobbe med 8. mars på skolene. Vi har jo ikke engang lovfesta permisjon når vi får unger. Det er opp til hver enkelt rektor å bestemme. Og så må vi begynne å diskutere kvinnesynet i skolebøkene. Ennå er det ikke ryddet ut at Ola reparerer, sager og skal bli noe, mens Kari hjelper mor, strikker og er snill!

Ja, og så må vi jenter gjøre noe med den sjekkstilen som det er rundt på alle dansesteder.

Dessuten håper jeg på enhet 8. mars over hele landet i år!

«Alternativet» er ikke noe alternativ.

Opp mot å styrke lokal-laga i LNL, utvikle LNL til en virkelig kamporganisasjon, er det startet noe som kaller seg Alternativet. De har utgitt en avis, der de retter kritikk mot alt det LNL har stått for i de siste 4-5 åra og de har laga et alternativt forslag til arbeidsprogram. Hva står Alternativet for?

Det viktigste å trekke fram med Alternativet, er at de mener at LNL ikke lenger skal være noen sjølstendig interesseorganisasjon der lokallaga og medlemmene bestemmer politikken. De mener at ledelsen først og fremst skal være bundet av vedtak i DUK. (De utdannings-søkendes kontaktutvalg). Hvis da den enkelte interesseorganisasjonen har andre krav enn DUK, og blir nedstemt fordi vi bare har en stemme, skal vi altså måtte følge DUK.

Det vil bli helt parallelt til LO-toppen som komanderer lokale foreninger. Et eksempel: Flertallet i DUK vedtok å rasjonalisere Lånekassa og flertallet har gått inn for å legge om hele lån- og stipendordninga. Landsmøtet i LNL i fjor vedtok **enstemmig** å gå i mot dette. Fem lærerskoler streket en dag i protest mot nyordning av lån og stipend og rasjonaliseringa. Dersom

LNL skulle følge Alternativets «medlemsdemokrati» måtte sentralstyret trossa landsmøtevedtak og mange lokale vedtak.

Vi er for at de enkelte interesseorganisasjonene til studentene er sjølstendige, at de fremmer lokale krav overfor staten. Vi er imot at DUK skal sitte og «samordne» krava våre overfor staten og motarbeide lokale krav. Ingen knebling av kampvillige interesseorganisasjoner!

Her er noen eksempler fra avisa til Alternativet hvor de viser hvordan de skal legge LNL under DUK: side 16: Det er viktig at LNL arbeider for bedre lån og stipend gjennom DUK... Gjennom DUK bør LNL fortsatt være representert i Lånekassas organer og sammen med de andre organisasjonene sette tyngde bak de krava representantene reiser.»

Tyder dette på en organisasjon som skal stå på egne bein? I følge Alternativet skal vi først og fremst arbeide gjennom DUK og ikke la grunnplanet bestemme politikken.

KOLLEKTIVT MEDLEMSKAP OG BETALE LEDERE

Alternativet vil at medlemskap i LNL skal være kollektivt. Det vil si at alle på en skole automatisk blir meldt inn i LNL. Det betyr at LNL får sikra sine medlemmer og sin økonomi uten å behøve å diskutere med folk.

Helt i tråd med dette har Kristiansand lokallag foreslått at LNL's formann og nestformann skal bli lønna. Det fører til at ledelsen skiller seg fra vanlige studenter, og at de ikke får noen egne erfaringer med skolen med det som skjer. Dersom disse forslagene går gjennom får vi en passiv medlemsmasse og en lønna elite som bestemmer linjene.

PEDAGOGISKE HØYSKOLER EN REFORM?

I Ny Tid påstår Alternativet at LNL har avvist statens reformer de siste 4-5 åra. Men det er innmari grovt å si at omlegging av hele yrkesutdanninga, med elendig fagutdanning er en reform!

PH-systemet betyr sentralisert utdanning i store sentra, fellesundervisning for lærere, sosionomer, sykepleiere, dvs. uthuling av den særegne utdanning. Klassene blir splitta opp, isteden blir det fellesforelesninger med 90 til 120 studenter.

Allerede nå har vi sett mange eksempler på hva vi kan vente oss når hele systemet er satt i funksjon: Forpraksis til førskoleutdanninga er falt bort, 4-årig lærer-utdanning er falt bort, faga er mindre yrkesretta — mer allmenteoritiske, det er blitt felles videreutdanning for lærere og førskolelærere. Videre har studenttallet økt i

Tromsø, Sogndal og Halden. Det er mangel på klasserom, praksisrom og håpløs hybelsituasjon.

Dette er slett ikke reformer, men en dårlig yrkesutdanning som det har vært store protestaksjoner mot.

ALTERNATIVET PÅSTÅR AT DET IKKE ER NOEN STORE KAMPSAKER PÅ SKOLENE

Hvordan kan de påstå dette når det er ting som foregår over hele landet. Det er kamper mot renteøkninga, for demokratiske retter, mot eksamen og karakterer, for svangersakpermisjon, aksjoner for bedre praksis, bedre undervisning i pedagogikk... det kunne vært fylt ei hel bok med flotte aksjoner som er ført på skolene. Når Alternativene kan si at det mangler kampsaker, må det være fordi de mener at det som foregår er uviktig.

Alternativet sier også mye om innholdet i lærerutdanninga. De trekker fram det som alle studenter er opptatt av — at undervisninga må bli bedre. Men de sier ingenting om hva som må gjøres, bortsett fra å «utrede en politisk linje». Sentralstyret, derimot, har oppsummert de diskusjonene og tiltake som er igang rundt i landet og kommer med forslag til hvordan kampen for bedre innhold i faga kan fortsette, i arbeidsprogrammet.

Alternativet har ikke fått stor oppslutning. De stiller på enkelte skoler. På landsmøtet blir det viktig at medlemmene bestemmer hva slags organisasjon vi trenger og hvordan LNL skal kunne ta opp lokale saker og jobbe for at studentenes krav skal innføres.

DETTE KAN LNL VENTE SEG NÅR DE GÅR MOT DUK-LEDELSEN

Et eksempel på hvordan DUK motarbeider de enkelte organisasjonenes særkrav. Ergoterapeutenes forening krevde direkte forhandlingsrett med staten, de ville ikke forhandle gjennom DUK. Her er svaret de fikk fra DUK og Bård Johansen.

Er det denne »forhandlingsveien» Alternativet støtter? Utdrag fra brev til ERGON 29/11-77:

»Det burde være kjent for ERGON at de gjennom sitt medlemskap i DUK faktisk har »forhandlingsrett» med Lånekassa gjennom DUKs representanter i Lånekassas styre. Har ERGON spesielle problemer som de vil ha tatt opp med Lånekassa, kan de gå gjennom DUKs representanter i styret. Såvidt jeg vet har ERGON aldri gjort dette. Det virker da noe merkelig at ERGON krever »direkte forhandlingsrett» med Lånekassa. En annen sak er at dersom ERGON med sine av de vel 200 000 som mottar stønad fra Lånekassa skulle innvilges »direkte forhandlingsrett», ville det straks dukke opp et 30-talls andre organisasjoner med minst like berettigede krav. Det sier seg sjøl at dette ville være praktisk umulig å gjennomføre...»

HØGSKOLERÅD OG ALLMØTE-REGLEMENTENE

Retten til å organisere seg og til sjøl å bestemme reglene for organiseringa er en sjølsagt demokratisk rett. Denne retten prøver nå staten å ta fra studentene. Staten ønsker å bestemme hvordan reglementet for allmøtet og studentrådet skal være. Allmøtene skal bli diskusjonsforum uten vedtaksrett. Valg av studentrepresentanter til råd og utvalg skal nå skje på den måten staten bestemmer, ved urnvalg. Det skal være ulovlig å gi studentrepresentanter bundet mandat eller trekke dem tilbake ved mistillit.

Lærerstuderenter over hele landet har protestert kraftig mot statens forsøk på å diktere hvordan våre reglement skal være.

● På Nesna lærerskole boikotta

studentene reglementskomiteen og laga sitt reglement på egen hånd. Etter dette reglementet skulle studentrepresentanter velges ved skriftlig valg på allmøtet og allmøtet skulle ha rett til å gi representantene bundet mandat og trekke dem tilbake ved mistillit.

Dette kunne ikke staten godta. Høgskolerådet fikk disposisjon fra departementet til å konstituere seg uten studentrepresentanter. Studentene ga seg ikke. De protesterte og aksjonerte for retten til å bestemme sjøl hvordan de skulle velge sine representanter. Dette har nå ført til at de allmøtevalgte studentrepresentantene nå er blitt godkjent. Riktig nok er de bare «midlertidig» godkjent. Rektor sier at ved neste valg må allmøtereglementet kastes på båten. Allikevel er dette en viktig seier.

MANGE LOKALE AKSJONER

Det rører seg på mange områder på lærerskolene rundt i landet. Her er noen eksempler som vil få stor betydning.

Mange skoler har engasjert seg i diskusjonen om karakterer og eksamener, særlig etter førskoleseminaret.

- Allmøtet på førskolelinja på Stord har enstemmig vedtatt at de må ha som mål å få bestått/ikke bestått i ALLE fag og at «ikke bestått» skal ha samme verdi som «ikke godkjent» i den femgraderte karakterskalaen.
- Studenter på andre skoler har vedtatt krav om bestått/ikke bestått i

praksis og i praktisk-østetiske fag. Diskusjonen går nå livlig om det er rett å kreve at den femgraderte karakterskalaen skal vekk i alle fag. Øvingslærerne har støttet studentenes krav om bestått/ikke bestått i praksis.

- Flere skoler har krevd gruppeeksamen/hjemmeeksamen istedenfor den individuelle eksamensformen vi har i de fleste faga idag. På Sagene har studentene krevd gruppeeksamen i norsk til tross for at de er blitt truet med å få en enda dårligere eksamensform enn idag dersom de søkte om gruppeeksamen.
- Flere steder har LNL tatt initiativ til å sette ned grupper som diskuterer innholdet i fagutdanninga vår. Disse gruppene skal komme med forslag om hvordan vi kan gjøre pensum og undervisninga bedre. I Volda har gruppa tatt for seg boka «Pedagog

eller funksjoner?» og diskutert pedundervisninga i lys av denne. I Bergen har gruppa prøvd å ta utgangspunkt i hvordan elevene opplever skolen og ut fra dette prøvd å finne fram til hva studentene trenger å lære av teori og annet i ped-en.

- Eik, Kristiansand og Nesna har også startet slike fagkritiske grupper.
- Elverum har invitert medisinerstudenter til å undervise i samlivslære. Etter en del press fikk de igjennom at skolen skulle dekke utgiftene til dette seminaret.
- Tromsø har krevd at studentene skal ha rett til å bruke ordliste til eksamen.
- Flere skoler har jobba aktivt med målsaken og krevd økte bevilgninger til nynorske lærebøker. Spesielt i Volda og på Norodden har det vært aksjoner for dette kravet.

POLITISK SENSUR

I tillegg til trusler og represalier har politisk sensur blitt vanlig på flere skoler. Stands blir nektet eller begrenset. Veggaviser blir sensurert.

- På Barneverninstituttet i Trondheim har de fått et eget reglement for stands. Dette setter begrensninger for hvor ofte stands kan holdes og stiller krav om minimum medlemstall for organisasjoner som vil holde stands.

- SV-laget på Elverum holdt stand om Lorang C-saken. Dette førte til påtale fra rektor.
- På Levanger får laga ved skolen bare holde bokstand en gang pr. semester.

På flere skoler må veggaviser stemples (godkjennes) av rektor/administrasjon.

«Vi kan jo ikke begynne å si at vi nå støtter Eritrea og dermed gi faen i alt annet!» Dette hjertesukket fra et intervju med politisk sekretær i SV, Lasse Jahnsen i forrige nr. av «Hva må gjøres», peker på et av SV-ledernes store dilemma: Kan lojaliteten overfor sosialimperialismen kombineres med støtte til Eritreas frigjøringskamp?

Noen av SV-lederne har latt seg presse av folks veldig sympati med Eritreas kamp mot sosialimperialismen og av «ubehagelige» spørsmål fra kommunister og andre anti-

imperialister: Det SV-leda NSU (Norsk Studentunion) kom i slutten av januar med uttalelser hvor de tar avstand fra Sovjet/Cubas «støtte til Etiopia og deres kamp mot det undertrykte folket i Eritrea». USV (Universitetet SV) i Oslo har i veggavisdebatt med NKS blitt pressa til liknende uttalelser, Sovjets rolle i Eritrea ble tilmed betegna som «entydig reaksjonær».

Dette er bra! Men er de i stand til å forklare hvorfor Sovjet og Cuba fører krig mot Eritrea?

SOVJET PÅ AFRIKAS HORN: *Ulykkestilfelle eller imperialisme?*

Om SV-ledere og sosialimperialismen.

KAN DET VÆRE IMPERIALISME?

NSU-uttalelsen framhever Cubas rolle i Angola som «progressiv» — men denne gangen er Sovjet/Cuba «havnet på den gale sida», sier den. USVs veggavis skynder seg å slå fast at denne «entydige reaksjonære» rollen **ingenting** har å gjøre med at Sovjet på noen som helst måte er **imperialistisk**.

Har vi noen dekning for å påstå at det er en makt i kapitalismens mest utvikla fase, en imperilist-makt, som fører krig på Afrikas Horn? Eller er det mulig slik USV påstår, at det er **andre ting** som ligger bak den rolen de spiller?

AVGJØRENDE KJENNETEGN PÅ KAPITALISME

Marx trakk fram to hovedkjennetegn ved kapitalismen. At vareproduksjonen har en **allmenn** karakter, dvs. at **alle** produkter og i tillegg **arbeidskrafta** er varer. Og: at «produksjonen av merverdi er produksjonens direkte hensikt og bestemmende motiv». (Kapitalen, bind 3, kap. 51).

Det er det første kjennetegnet, og spesielt arbeidskraftas varekarakter, som gir grunnlaget for utbyttinga og jakten på merverdi som «produksjonens direkte hensikt og bestemmende motiv». Det er slik fordi den menneskelige arbeidskrafta er den eneste varen som i kraft av sin bruksverdi er **kilde til verdi** for kapitalisten som kjøper denne varen. Arbeiderne har ikke noe annet valg enn å la seg utbytte av kapitalisten, de må selge arbeidskrafta si for å overleve. Arbeidskrafta blir altså gjenstand for kjøp og salg. På grunn av iboende lover i den kapitalistiske økonomien er det til enhver tid en stor del av arbeidskrafta som ikke blir kjøpt, en har arbeidsløshet.

ER ARBEIDSKRAFTA VARE I SOVJET?

La oss se på dagens Sovjet. Er det sånn at arbeidskrafta kjøpes og selges? Er det arbeidsløshet?

Vi skal la en sovjetøkonom sjøl få komme til orde. Les dette sitatet nøye, gjerne flere ganger: «Det må fastslås at noen bedrifter har arbeidskraftoverskudd. Det hindrer styrkingen av arbeidsdisiplinen og den rasjonelle utnyttelsen av arbeidstiden. Den konsekvente utviklinga av

prinsippene i den økonomiske reformen og den videre iverksattelsen av revolusjonen i vitenskap og teknologi, skaper et behov for mer fleksibel bruk av arbeidskraft. Særlig har overgangen for en del bedrifter til de nye ledelsesmetodene, der foretaksdirektørene har full frihet til å disponere deler av lønnsfondet, vist seg meget fruktbare. Som vist ved eksperimentet ved Shchekino Kjemikombinat og andre foretak som arbeider på samme måte, har etableringa av tillegg til lønningene ved å anvende tiloversblevne lønninger etter **personalreduksjoner** ført til å aksellerere vekstraten for arbeidsproduktiviteten.

Den planlagte løsninga på disse problemene krever regulering i landsmålestokk. I 1967 ble **arbeidskontorer** etablert i republikene. De har ansvaret for å plassere arbeidere og ansatte i jobber. For tida er det et meget viktig problem i å utarbeide et system for å gi **materiell støtte** til arbeidere og ansatte som er blitt ledige fra foretak i samband med teknologisk framgang.» (Korchagin i Problems of Economics, bind 14, hefte 6. Våre uthevin-ger.)

SOSIALISTISK ARBEIDS-LØSHET?

Med andre ord: Sparking av arbeidere, arbeidskontorer og arbeidsledighetstrygd. Utviklinga

har ført til en utvikling med en stor «flytende arbeidsstyrke» i det sovjetiske næringslivet, arbeidere drar fra sted til sted, og bedrift og bedrift. Dette gjelder både oppsagte arbeidere og folk som sjøl velger å slutte i forsøk på å selge arbeidskrafta si til en høyere pris.

I ly av denne flytende arbeidsstyrken finner vi **arbeidsløsheten**. Gjennomsnittsarbeideren bruker 25-30 dager mellom jobbene. Og bak dette gjennomsnittet ligger det store ulikheter mellom f.eks. faglært og ufaglært arbeidskraft. (For en nærmere granskning av dette, se Materialisten nr. 3/75).

Dette gir oss en **meget** god pekepinn for å kunne slå fast at økonomien i Sovjet er styrt etter kapitalistiske prinsipper. Men kan vi si at dette er kapitalisme i den høyeste fasen, imperialisme?

KAPITALEKSPORT

Lenin opererer med fem kjennetegn på imperialismen. Det er ikke plass til å dokumentere hvordan de fullstendig korresponderer med dagens Sovjet. Ingen kan benekte at monopolet i dag dominerer den sovjetiske økonomien. Det er dette Lenin kalte «imperilismens økonomiske essens». Vi skal derfor konsentrere oss om det karakteristiske kjennetegnet ved imperialismen som revisjonistene har hevda ikke stemmer overens med forhollda i Sovjet: eksport av kapital.

Lenin la stor vekt på dette og

beskrev det bl.a. slik: «Den vanligste framgangsmåte er følgende: som vilkår for et lån kreves at en del av lånet skal brukes til kjøp av produkter fra kreditorlandet, især rustningsmateriell, skip osv. (...) Kapitaleksporten blir et middel til å fremme vareeksporten.» (Imperialismen).

Dette Leninsitat kan ikke annet enn føre tankene til Sovjet. De prinsippene denne «handelen» foregår etter er slik: For det første må mottakerlandet betale de sovjetiske varene som fortrinnsvis er våpen, kontant til skyhøye priser eller i utenlandsk valuta. Slike vilkår driver «mottakerlandet» til det europeiske penningmarkedet for å låne de USA-dollarene som Sovjet ønsker.

For det andre legger Sovjet beslag på «mottakerlandets» viktigste råvarer, som så selges på det internasjonale markedet for skyhøy vinning. På denne måten solgte Sovjet våpen for eksempel i Midt-Østen i bytte for olje, som deretter ble solgt på det europeiske markedet for mangedoble priser.

Det tredje er at Sovjets militære «rådgivere» prøver å kontrollere «mottakerlandets» militære kommando. Dessuten krav om garantier for retten til å bruke havner, baser etc.

Ved begynnelsen av 70-tallet hadde Sovjet passert USA i våpensalg. Denne framgangs-måten blir oftere og oftere av-

slørt, og «rådgiverne» blir hivi ut.

DIREKTE INVESTERINGER I 3. VERDEN-LAND

I stadig større grad anvender Sovjet den samme metoden som de vestlig-kapitalistiske multinasjonale monopolene: direkte investeringer og spesielt i 3. verden land. Under dekke av «økonomisk samarbeid» har de opprettet mange «fellesselskaper» (joint ventures) innafør handel, sjøfart, bankvesen og monteringsindustri. Disse gir maksimal profitt ved utbytting av billig lokal arbeidskraft og utnytting av billig råmateriale. I en Hsinhua-melding fra mars -75 dokumenteres det at Sovjet «i løpet av kort tid har lyktes med å etablere «joint ventures» i 12 utviklingsland i Asia, Afrika og Latin-Amerika». Landa som ble nevnt var bl.a. Singapore, Nigeria, Brasil, Malaysia og India. I India var de f.eks. interessert i felles drift av 58 private industrielle foretak.

NYTT SKUDD I SARAJEVO?

Alt dette til tross — uten å blunke står USV-ledere fram og hevder Sovjets ikke-imperialistiske karakter. Det er nærliggende å tolke deres oppfatning av årsaken til Sovjets krigføring på Afrikas Horn som noe i retning av **rein tilfældighet, ulykkestilfelle** eller **ondskap**. Og dette er om

mulig ennå mere idealisme enn

Kautskys teorier som Lenin spidda slik: «Kapitalistene deler verden mellom seg, ikke på grunn av noen særskilt **ondskap**, men fordi det stadium konsentrasjonen har nådd, tvinger dem til å gå denne veien for å få profitt...» (Imperialismen. Vår utheving.)

FØRER «SIKTENE» HVER SIN KRIG?

SV-ledernes lojalitet overfor sosialimperialismen finnes i programmatisk form i vedtak fra siste SV-landsmøte. Der **slås det** fast at arbeiderklassen har makta i Sovjet, men dessverre ikke helt aleine — de deler den med et byråkratsjikt.

Det er med et sånt kompass i hånda det blir mulig for USV-ledere å hevde i fullt alvor at Sovjets rolle i Angola — den er «progressiv», mens den noen tusen km nordøst, på Afrikas Horn, er «entydig reaksjonær». En mulig forklaring kan selvfølgelig være at den sovjetiske virksomheten i Angola er under kommando av arbeiderrepresentantene i Sovjet-staten, mens den tilsvarende i Etiopia er underlagt byråkratsjiktet...

Det neste en kan vente seg er kanskje at de sosialimperialistiske styrkene i Etiopia spiller en «reaksjonær» rolle på fronten mot Eritrea — mens de igjen er «progressive» på fronten mot Somalia. Vi venter i spenning.

Bildet: Kortbølgesenderen i Segenet inntas av EPLF 3. august 1977. (Foto: EPLF).

Kampene på Afrikas Horn

— et ledd i kampen om Europa.

Bildet: Overfall på konvoi, Asmara - Massawa veien, oktober 1977. (Foto: EPLF).

I 1952 var Sovjetunionen et av de landa som støttet det eritreiske folkets krav om full sjølstendighet.

I 1978 fører Sovjetunionen direkte krig mot det eritreiske folket sammen med fascistregimet i Etiopia, som i 25 år har undertrykt det eritreiske folket.

I denne artikkelen skal vi ikke ta opp utviklinga i Sovjet på disse 25 åra, men se på Sovjets forhold til den eritreiske frigjøringskampen og hele Afrikas Horn i dag.

SOSIALIMPERIALISMEN — FORAN SITT FØRSTE NEDERLAG

I 16 år har det eritreiske folket utviklet frigjøringskampen til dagens situasjon hvor 98% av landet er frigjort. De har etablert et nytt økonomisk og politisk liv i de frigjorte områdene. De fører krig med fiendens våpen, og har nå også bygd opp sin egen stridsvognenhet. I dag står kampene om de siste byene. Havnebyen Massawa er under konstant ild fra EPLF. Kvelertaket rundt hovedstaden Asmara strammes dag for dag. De to sovjetiske destroyerne som beskytter Massawa og de utallige Mig-flyene som bomber de frigjorte byene har bare økt kampviljen til frigjørings soldatene. Kampene er i framgang, og står nær full seier.

AFRIKAS HORN — EN DEL AV AUROPAS SØRLIGE FLANKE!

Kampene på Afrikas Horn dreier seg ikke bare om Eritrea. De dreier seg om kontrollen over oljerutene fra den Persiske gulfen til Europa og trafikken gjennom Suez-kanalen. Størsteparten av oljeforsyningene til Vest-Europa fraktes med båt denne veien.

Rivaliseringa mellom de to supermaktene på Afrikas Horn er et ledd i forberedelsene til kampen om kontrollen over Europa.

Tidligere, før 1975, sto USA sterkt i Etiopia. Sovjet hadde innflytelse i Somalia. De nye herskerne i Addis Abeba etter

1974 trappet ned forbindelsene med USA, og åpnet døra for Moskva. Og sosialimperialistene valgte å skifte side, så og si over natta. Hvorfor? Viktige faktorer har nok vært Etiopias mye større landareal, 24 mot 4 millioner innbyggere, Etiopias mineralressurser mot Somalias ørken og karrige jordbruksland, og den mer strategiske beliggenheten av Etiopia med tanke på videre ekspansjon på det afrikanske kontinentet.

SKIFTENDE FRONTER

I dag settes det sovjetiske krigsmaskineriet inn mot Somalia i Ogadenørkenen. Både Sovjet og Etiopia forsikrer at grensene til Somalia ikke vil bli krenket. Om det vil stemme står igjen å se. Havnebyen Berbera der Sovjet hadde baserettigheter før somalierne kasta dem ut i fjor ligger lokkende nær frontlinjene i dag. En invasjon kan ikke utelukkes.

Mot de eritreiske frigjøringsbevegelsene har sosialimperialismen hittil «bare» satt inn endel fly til terrorbombing og to destroyere. «Bare» fordi hovedangrepet høyst sannsynlig vil komme etter at somalierne er ute av Ogaden.

Sosialimperialistene vil ikke rolig se på at «separatistbevegelesene» (New Timesa 32/77) i Eritrea frigjør landet sitt. For dem vil et fritt Eritrea bety et Etiopia uten adgang til havet. Det gir ingen mulighet til marinebaser og ingen kontroll over de viktige oljerutene. Derfor er

Sovjet avhengig av å knuse de eritreiske frigjøringsbevegelesene. **DET ULMER UNDER SOSIALIMPERIALISTENE I ETIOPIA**

Sovjet har satsa på et militærdiktatur i Etiopia, som de nå fører med våpen i større mengder enn ved noen tidligere konflikt. De har satsa på et militærstyre som sitter på en sydende vulkan.

De nasjonale bevegelsene i Etiopia er på sterk framgang i flere provinser. Deres kamp er direkte retta mot juntaen, og for likestilling mellom de over 10 nasjonalitetene i landet. Samtidig er Det Etiopiske Folkets Revolusjonære Parti (EPRP) en voksende trussel. Frigjøringshæren EPRA har større frigjorte områder på landsbygda, og organiseringa og politiseringa både der og i byene skjer i stor stil. Det etiopiske folket — ja sjøl store deler av hæren og den overveiende delen av den såkalte «bondehæren» står mot militærjuntaen. Mytteri i hæren har vært unngått hittil fordi myndighetene har brukt splitt og hersk-linja mellom de ulike nasjonalitetene.

ETIOPIA — ET USIKKERT KORT FOR SOSIALIMPERIALISMEN

Juntaen i Addis Abeba sitter ikke trygt. Nye tonn med russiske

Bildet: Unge eritreiske frigjøringskjempere.

våpen kan ikke kue det etiopiske folket. Hvilket valg har så Sovjet? De har satsa på Etiopia. De har satsa i kampen med USA om kontrollen på Europas sørfanke. I kampen om Europa er kontrollen over oljerutene av største betydning.

SUPERMAKTENE OG ERITREA

I 1977 har vært et historisk år for frigjøringskampen i Eritrea. Frigjøringsbevegelesene har avansert fra landsbygda til å frigjøre omtrent alle byene. Kampen står i dag foran full seier.

Samtidig med de militære framgangene har kampen for enhet mellom de to bevegelsene ELF og EPLF tiltatt i 1977. Bitre erfaringer fra borgerkrigen mellom 1971 og 1974 hvor etiopierne hadde store framganger, understreker viktighetene av enheten, spesielt når de nå står foran å skulle opprette en fri stat. Det vil være en mulighet med to reviliserende bevegelser.

Splittelsen og uenighet mellom frigjøringsbevegelser er yndet beitemark for supermaktene — det har befolkninga i Angola bitert fått erfare. Vi kan aldri utelukke at de vil forsøke det samme i Eritrea. En ny borgerkrig vil åpne muligheter for begge supermaktene til å infiltrere. For sosialimperialistene kan dette bli veien for å sikre sine interesser.

STØTT ELF OG EPLF — STØTT ENHETS-BESTREBELSENE!

Begge bevegelsene slåss i dag mot samme mål — et fritt og sjølstendig Eritrea. I kampen for den nasjonaldemokratiske revolusjonen har de begge støtte av alle lag av folket, fra fattigbønder og arbeidere til det nasjonale borgerskapet. Begge understreker nødvendigheten av nasjonal enhet, og understreker at de to bevegelsene er de eneste rettmessige representantene for det eritreiske folket. Og de eritreiske massene legger et konstant press på begge frontene for å oppnå enhet. De fikk kjenne etiopiernes framganger under borgerkrigen på kroppen.

I tråd med proletarisk internasjonalsisme må vi støtte frigjøringskampen i Eritrea — en av de fremste kampene i den 3. verden i dag. Det er av største betydning at vi støtter enhetsbestrebelsene og støtter begge bevegelsene. Og vi må legge stor vekt på å avsløre sosialimperialismens forsøk på å vinne kontroll over Europas sørlige flanke. Kampen på Afrikas Horn er et ledd i kampen om Europa.

STØTT DET ERITREISKE FOLKET'S FRIGJØRINGS-KAMP!

**STØTT ELF OG EPLF!
SOVJET UT AV AFRIKAS HORN!**

forts. s. 7

Mange av de som kaller seg sosialister sloss slett ikke mot undertrykking av kvinnene. Et nærliggende eksempel er jo Universitetsredaktør Egeland sjøl, som nylig viste seg som en varm forsvarer for pornokapitalens «rettigheter»

I steden for å mobilisere til en sterk kvinnemanifestasjon 8.mars vil Universitas diskutere «Hva vil vi egentlig med 8.mars»

For oss er det svaret ganske enkelt: Sammen med tusenvis av andre jenter verden over, vil vi demonstrere for full frigjøring av kvinnene.

Vi vil gjøre det vanskeligere for stat og kommune å stadig utsette utbygging av daghjem og skjære ned på daghjemsbudsjettene.

Vi vil sette en støkk i dem

som tjener på den lave kvinnelønna.

Vi vil gjøre det vanskeligere å spekulere fritt og tjene store penger på porno og kvinnediskriminerende reklame.

**VI ER MANGE SOM VET
HVA VI VIL MED 8.MARS!**

ER NYNORSK VESTLANDSMÅL?

«Hva må gjøres» har snakka med Ole-Gunnar Leirvaag som har vore aktiv i målrørsla i mange år. Vi var særskilt interessert i å høyra om kampen mot målundertrykkinga på lærestadene.

— Først vil vi spørja om ein i det heile kan snakka om språkundertrykking på universitet og høgare lærestader?

— Jau visst kan ein det! For å ta leiinga ved Universitetet i Oslo, som eg kjenner best til, så fører den akkurat den same språkpolitikken som staten og LO-toppen. Etter borgarleg norsk lov frå 1885 er nynorsk jamstelt med bokmål. Studentmållet krav difor at forelesingskatalogen skal koma på nynorsk annakvart semester. Umogleg, seier universitetsleiinga. Vi har kjempa hardt for å få gjennom eit såpass moderat krav som grøne semesterkort (på nynorsk) for dei som ynskjer det. Dette blir stendig sabotert, t.d. ved at universitetsdirektøren «gløymer» å leggja dei ut. For ikkje å snakke om alle oppslag og meldingar frå universitetsleiinga — dei er på bokmål.

— Blir denne språkpolitikken sett ut i livet over heile universitetet?

— Stort sett blir den det. Stort sett er ikkje nynorsk jamstelt rundt om på institutta heller. Vender du deg til instituttet ditt skriftleg på nynorsk, kjem svaret på bokmål. Når dei tilsette blir stelt fritt til å nytta kva målform dei sjølv ynskjer, fører det til målundertrykking av nynorskbrukarane.

— Er det ikkje ein demokratisk rett for alle å skriva det målet dei tykkjer høver best for dei sjølv? og kva med oss som støt kampen mot målundertrykkinga?

Men kan nynorsk dårleg?

— Språkliberalistane, og dei er det mange av mellom intellektuelle, klagar over at det er

språkundertrykking om dei må skriva nynorsk. Men dei intellektuelle, som trass alt har ei viss opplæring i nynorsk, bør heller gå i brodden for å ta i bruk skriftmålet til det norske folket. Vi må retta oss etter folket, ikkje omvendt.

Men attende til målundertrykkinga på dei høgare lærestadene: Presset mot det norske målet frå imperialismen er hardt. Ein av fylgjene her ved universitetet er at mykje av lærebøkene er på engelsk, fagspråket er til stor del teke rett over frå anglo-amerikansk fagspråk osv. Eg meiner at ei skikkeleg nynorskopplæring er naudsynt for å laga ei motvekt til dette. Difor burde det også her på universitetet har vore kurs slik at folk kunne få høve til å læra seg skikkeleg nynorsk.

— Korleis steller du deg til påstanden om at nynorsk er vestlandsmål?

— Det finst mange mytar om nynorsken, og denne er ikkje rettare enn dei andre. Då Ivar Aasen sette seg målet å skape eit skriftmål bygd på dei norske dialektane, samla han tilfang til verket sitt også på austlandet. Nynorsken som skriftmål er bygd på det som er sams for alt norsk talemål. Ingen dialektar, heller ikkje austlandsk, skal ha særskilt status.

Nynorsken er eit heilskapleg språkssystem tufta på dei norske dialektane, og er såleis eit fullverdig nasjonalmål. Difor vil eg avvise ideen om at det som no må gjerast er å «flikka» på nynorsken, t.d. for å leggja han nærare på til austlandsdialektane.

Samstundes er det sjølsagt slik at nynorsken vil ta farge av dialektgrunnlaget på dei stadaene han blir teken i bruk. Dette vil

særleg syna seg i ordvalet.

Kamp mot undertrykking av dialektane

Kampen for det norske skriftmålet tener og kampen mot undertrykking av dialektane. At dialektane har vore og er utsett for undertrykking er vel kjent mellom progressive, men det er ikkje så godt kjent at undertrykking også gjeld bydialektane på austlandet, slik som Oslo-dialekten. Desse dialektane blir hengt ut for å vera «forvanska», «vulgariert» dansk. Dette er ikkje rett, sanninga er at dei har sams opphav med andre norske dialektar, men er blitt påverka av dansken i ordval.

Radikalt bokmål/samnorsk ikkje noko alternativ

Stri mot galne liner i kampen mot målundertrykkinga!

I kampen mot målundertrykkinga må vi gå mot liner som vil leia målrørsla på avvegar. Nokre jamstellar arbeidet for radikalt bokmål eller samnorsk med kampen for nynorsken. Det er mange grunnar til at dette ikkje er ein farande veg.

Ein viktig grunn er at eit slikt mål berre tek omsyn til austlandsdialektane, og ikkje på nokon måte kan verta eit samlande mål for heile landet.

På same måte går vi mot lina med å la kvar einskild skrive si dialekt. Om kvar skal snekra saman si eige skriftnorm, vert det vanskelegare for lite skrivende folk. Då vil dei lett ty til bokmålet som dei er vande med å sjå på trykk.

— Er du nøgd med støtta frå dei politiska studentorganisasjonane?

— Stutt sagt vil eg seia at nokre stor oss i ord, andre gjer ikkje det eingong. I leiinga til Norsk Studentunion har målfolk gjort framlegg om at det skulle nyttast 25 % nynorsk i avisa «Studentforum» — dette vart røysta ned av DKSF (det konservative studentlaget) og SV.

Same elendige praksisen og språkliberalismen finn vi og i «Universitas», som blir gjeve ut av Studenttinget her i Oslo og spreidd i store opplag.

Dei argaste fiendane våre finn vi i Riksmålsforbundet, men også grupper som freistar å stå fram som radikale går ope ut mot nynorsken. Den vesle gruppa «Kommunistisk Universitetslag» har i all sin visdom og borgarlegdom funne ut at «kampen for dialektane er kamp for føydale levninger».

Desse folka har ikkje interesse av å skjone at dialektundertrykkinga er eit hinder for arbeidarklassen sin kamp for sosialismen.

— **Kritikk av den kommunistiske pressa?**

— Det går eit kvalitativt skilje mellom AKP(m-l) og dei andre politiske partia i målsynet, avdi partiet har ei strategisk parole for nynorsken som einaste riksmål i Noreg. Praksisen til den kommunistiske pressa syner også at forståinga stikk djupare enn berre ord.

Likevel må vi slå fast at vi ikkje på nokon måte kan seia oss nøgde, og at det sit mange borgarlege idear mellom kommunistar og progressive når det gjeld nynorsk. Det er viktig at desse diskuterar kvifor det er rett å kjempa for nynorsk og også taka han i bruk sjølv. For intellektuelle er det særskilt viktig å stri mot ideen om at språkbruken er ei privatsak. «Privatisering» er ei line for målundertrykking — det er ei plikt for kommunistar å bruka skriftmålet til det arbeidande norske folket.

— **Kva tykkjer du om praksisen til «Hva må gjøres»?**

— Den er skral. For meg ser det ut som om ein også her står på at målbruken er ei «privatsak» og steller redaksjonsmedlemene fritt. Dette duger ikkje!

I dag er målrørsla i framgang, det går t.d. føre seg kampar mot målundertrykkinga på mange

skolar. Dersom ikkje den progressive pressa følgjer opp vil ho verta eit haleheng i kampen, og ikkje gå i bredden slik ho eigentleg skulle.

— **Kva ser du som viktige mål å arbeide mot?**

— Vi må styrka kampen mot undertrykking av det norske skrift- og talemålet. Men kampen treng organisering — difor, meld dykk inn i eit mållag. Mållaget er ein organisasjon som på tvers av politiske og andre skilnader samlar medlemene til kamp mot all målundertrykking. Her på Blindern er studentmållet ein av dei største organisasjonane med om lag 450 medlemar. Du får kjempa for ei sak som er i framgang, og vi kan også by på eit bra sosialt miljø.

— **Kva har målungdom i Noreg vore mest opptekne av i det siste?**

— Eg vil særleg peika på Læremiddelaksjonen som krev alle læremiddel på nynorsk til same tid og til same pris som på bokmål. Aksjonen krev 25 mill. til nynorske læremiddel. På aksjonsdagen var 30–40 000 i streik og andre aksjonar over heile landet. Dette store omfanget har ein nådd trass i hard motstand frå Unge Høgre og splitting frå andre. Det er slik kamp som fører til sigrar for nynorsken.

Men det trengst ein læremiddelaksjon også på universitet og høgare lærestader. Krev forelesingskatalog på nynorsk, krev at Universitetsforlaget trykker lærebøkene på nynorsk. Reis krava på allmøte og få vedtak på dei!

Ikkje berre det norske målet som blir undertrykt

Det er rett å stilla kravet om nynorsk som einaste skriftmålet for den norske nasjonen. Men vi skal også stø fullt ut kravet til samane og framandarbeidarane om å få opplæring i morsmålet sitt i grunnskolen. I dag lærer dei korkje norsk eller sitt eige språk skikkeleg.

Men fyrst under sosialismen kan vi tryggja at ikkje noko nasjonalmål skal verta undertrykt. Eg vil syna til det sosialistiska Kina, som har sær mange nasjonalitetar innanfor grensene sine. Her lærer skulebarna fyrst sitt eige språk skikkeleg, sidan lærer dei standard kinesisk.

snakk
dialekt
skriv
nynorsk

Bruk dialekten
din og krev
retten til å
bruka han
over alt

DIALEKTAKSJONEN 1978

Frå en læremiddelkonferanse 27.-29.jan.:

27.-29. januar vart det arrangert en læremiddelkonferanse i Oslo. I eit vedtak om nynorske læremiddel heiter det mellom anna:

Skorten på nynorske læremiddel tvingar mange over til bokmål i dei vidaregåande skuleslaga. Andre elevar har og rett til å velje nynorsk, og det er ofte vanskeleg så lenge dei ikkje får eit godt læremiddeltilbod på nynorsk. Difor vedkjem læremiddelsaka alle som vil tryggje og styrkje nynorsken som opplæringsmål og allment bruksmål.

Stortingsmelding 16 byggjer berre på opplysningar frå forlaga, og tek utgangspunkt i at læremiddelproduksjonen skal løne seg. Rettane til elevane er ikkje nemnde med eit ord.

St.m. 16 inneheld dessutan ein plan for læremiddelproduksjonen for dei nasjonale minoritetane som inneber at fornorskingspoli-

tikken skal halde fram.

Vi avviser St.m. 16, og står fast på kravet om ein tempoplan for full språkleg jamstilling innan 1980. Vi krev at Stortinget ikkje handsmar læremiddelsaka på grunnlag av denne meldinga, men på grunnlag av kravet vårt om ein tempoplan, og at dei slår fast fylgjande:

- Det må bli full språkleg jamstilling i den vidaregåande skulen innan 1980.
- Jamstilling skal omfatte alle fag og emne, og gjelde alle læremiddel til bruk i skulen, slik føresetnaden var då lova vart vedteken, og slik Norsk Språkråd har vedteke.
- Det skal ikkje gjevast unntaksreglar.
- Det må bli gjeve løyvingar som sikrar at jamstillinga kan gjennomførast i tråd med dette.

Dersom dette ikkje vert innfridd vil det møte skarpe reaksjonar frå skuleelevar og andre. Då vil aktivistane på denne konferansen gjere sitt beste for å mobilisere til breie og harde aksjonar.

FAGKRITIKK

SEMINAR OM MARXISMEN.

Ei initiativgruppe for fremming av marxistisk vitenskap på ISV i Tromsø har teke initiativ til to viktige seminar:

Forelesning og diskusjon om marxistisk teori og metode for samfunnsvitenskap og historie og seminar over Lenins bok «Materialisme og empiriokritisme». Kritikk av ein reaksjonær filosofi.

I det fyrste seminaret er forelesningane knytta til ein gjenomgang av Kapitalen, I. bind, som er Marx sitt vitenskaplege hovudverk. Det vert lagt vekt på å trekkja fram spørsmål om vitenskapleg metode og andre ting som har almen interesse for samfunns- og historieteori. Frå introduksjonen til forelesninga har vi sakså følgjande:

«I følge Marx er samfunnet en motsigelsesfylt helhet hvor klassene og kampen mellom disse spiller en dominerende rolle. Hvordan er denne helheten konstituert? Hva er det som skiller marxistisk vitenskap innholdsmessig og metodemessig fra annen vitenskap? Hvordan er forholdet mellom marxisme og empirisk forskning? Hva er dialektisk metode? Hva vil det si at marxismen er materialistisk? Går det an å si at marxismen tjener arbeiderklassen mens andre teorier og metoder tjener borgerskapet? Lar marxismens eventuelle klassebestemthet seg forene med vitenskapelig objektivitet? Disse og liknende spørsmål vil bli tatt opp i forhold til marxismen som samfunnsteori.

Marxismen inneholder bl.a. den materialistiske historieopp-

fatning som er en helhetlig teori for beskrivelse og forklaring av historisk forandring. I Forordet til «Kritikk av den politiske økonomi» (1859) gir Marx en konsentrert sammenfatning av denne på ei side. Det er imidlertid lang avstand mellom disse svært almene formuleringene og en konkret analyse av en bestemt historisk epoke i et bestemt land. En slik analyse har Marx utført forholdsvis detaljert i første bind av Kapitalen. Her gir Marx bl.a. en beskrivelse av det som noen historikere kaller «den industrielle revolusjon», som Marx kaller «akapitalens opprinnelige akkumulasjon», altså av kapitalismens gjennombrudd i England. Her seg vi Marx i arbeid som historiker. Marx utvikler begreper for beskrivelse og forklaring av denne epoken som kan brukes til å forklare hvorfor denne utviklinga fant sted og hvorfor den fikk den formen den fikk.

En studie av Kapitalens I. bind er derfor en utmerket måte å tilegne seg innsikt i marxistisk historisk metode på. Det vil dessuten være av innholdsmessig interesse for historiestudenter som spesialiserer seg på industrialiseringa.»

Det er enno høve til å hengja seg på desse forelesningane! Det går både nye og vidarekomne studentar frå samfunnsvitenskap, filosofi og historie på seminaret - det er ope for alle: Måndager 14.15-16.00 på ISV (Odd Bergbygget).

Seminar over Lenins bok «Materialisme og empiriokritisme». Kritikk av ein reaksjonær filosofi.

Dette seminaret er kome i stand avdi flere ønska å studera marxistiske klassikarar. Vi tykte det passa å byrja med denne boka av Lenin. Her trekkjer Lenin sylskarpt opp skillelinene mellom marxistisk og revisjonistisk vitenskapsteori og filosofi. Det er studentar frå ulike fag som tek del i seminaret, - også her er det ope for alle interesserte. Måndager 11-13 på ISV.

Vi er og interesserte i å koma i kontakt med studentar frå andre stader som har røynsler med liknande ting, eller som vil veta meir om kva vi driv med. Skriv til Anne K. Rørholt, Boks 1040, 9000 Tromsø.

Studentkorrespondent, Tromsø

Den historiske og dialektiske materialismen har i over hundre år eksistert som en teori som kan få oss til å forstå historia og de kraftene som driver den framover. Til tross for dette er det stort sett teorier som f. eks. Palmers om at misjons- trangen var en viktig faktor i imperialismen, på lik linje med kampen om oppdeling av verdens kolonier som får herje på historisk institutt. Og det er flere år sida instituttet gjorde et forsøk på å gi ei framstilling av den historiske materialismen gjennom undervisninga, og da helst

sosialisme.

2. Den historiske materialismen kontra den borgerlige idealismen, et eksempel fra Palmer og kritikk av dette.
3. Ottar Dahls metodelære kontra den historiske materialismen.
4. Er Berge Furre materialist? Kritikk av boka hans.
5. Norsk middelalderforskning. Et eksempel på noe som påstås å være historisk materialisme, men som ikke er det.
6. Harald Berntsen og boka hans. Framstiller den den historiske materialismen.

seminar om den historiske materialismen

av erklærte fiender av den.

Til tross for dette er det stor interesse for den historiske materialismen på instituttet. NKS/historie starter nå et seminar om den historiske materialismen, fredager kl. 13.00 i sem.rom 21, første gang 24/2. Temaene vi har tenkt å ta opp:

1. De grunnleggende begrepene i den historiske materialismen og hva de betyr. De viktigste produksjonsmåtene i historia, urkommunisme, slavesamfunn feudalisme, kapitalisme og

7. Retninger og tendenser i norsk historieforskning i dag. Hvilken vei må marxister velge.

Alle studenter på historie eller andre interesserte er hjertelig velkomne. Seminarene vil bli lagt opp sånn at det skal bli mulig for alle å kunne delta, og ikke bare for «ekspertene».

De som har forslag til seminaret eller kritikk av planene. Snakk med noen fra NKS og legg fram synet ditt. VEL MØTT!

Mot borgerlig sosiologi

Hvert år tar omlag 300 studenter grunnfageksamen i sosiologi ved Universitetet i Oslo. Flesteparten av dem har vært misnøye med det samfunns- og vitenskapssyn som pensum og undervisning gjenspeiler. Endel hovedfagstudenter hadde gjennom jobber som undervisningsassistenter på grunnfag i fjor høst, fått interesse for å presentere sosiologi med utgangspunkt i historisk og dialektisk materialisme.

Det ble ut fra dette laga til et seminar spesielt for grunnfagstudentene. Seminaret la vekt på å være et tilbud som ikke krevde noe arbeid av studentene som ville delta. Siden grunnfagstudentene er ganske hardt pressa med lesing fra før, satte seminaret ikke noe krav om spesielle forberedelser eller lesing av tilleggslitteratur. Meningen er også at seminaret er pensum- og eksamensrelevant. Deler

av grunnfagpensumet blir gjennomgått i kritisk lys.

Seminaret er lagt opp som ei rekke med ulike temaer fra sosiologien, bl.a. klasseanalyse, politisk økonomi, utdanning og fremmedgjøring/sosialkontroll. Initiativtakerne satte opp programmet for seminaret, og fikk forskjellige hovedfagstudenter til å ta innledninger på emner de hadde en viss peiling på. Dessuten ble det invitert tre sosiologier. Det er Erik Grønseth, Sigurd Allern og Cecilie Høigård som skal ha innledninger henholdsvis om sosiologisk analyse av porno, klasseanalyse, og sosial kontroll.

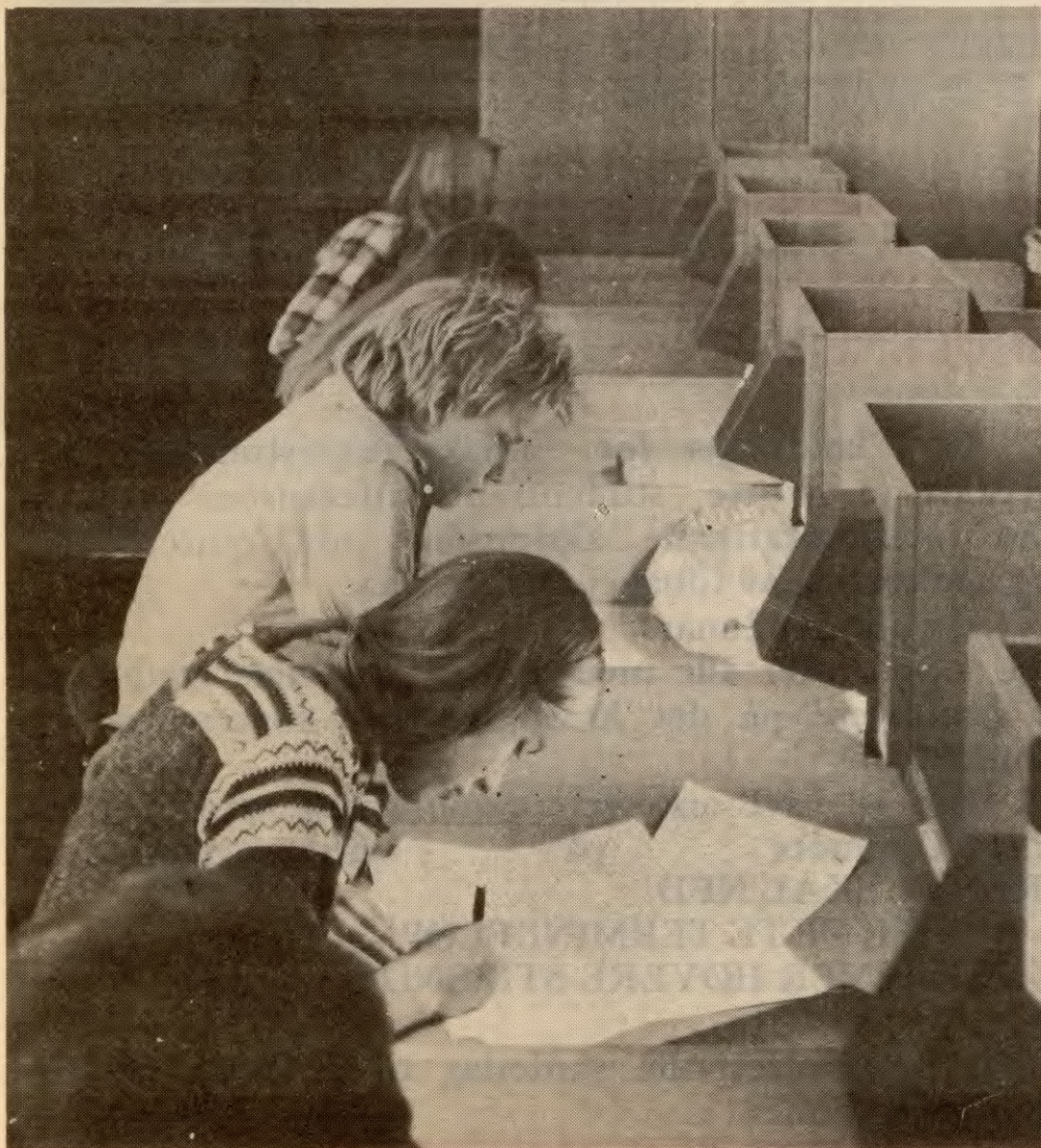
Foreløpige erfaringer fra seminaret er at det er stort behov for grundig vitenskaplig kritikk av måten ulike emner presenteres i grunnfagpensum. Studenter flest er oppgitt over at store deler av pensum er åpenbart idealistisk og reaksjonært. Likevel blir mange stående med oppgittheten, uten å finne ut hvordan samfunnsdenomen kunne analyseres annerledes. På denne måten fungerer den borgerlige sosiologien tilsørende og passiviserende.

Store deler av grunnfagpensumet har karakter av luftige spekulasjoner over sosiale forhold. Studentene har stadig stilt foreleserne spørsmål om hvordan de ulike teorier og metoder forholder seg til virkeligheten. Grunnfagsseminaret prøver å ta

utgangspunkt i konkrete forhold, analysere dem, for deretter å ta stilling til hvordan forholda eventuelt kan endres. For eksempel har seminaret tatt opp utdanning, karakterer og eksamener utfra spørsmål som: Hvordan skal progressive stille seg til karakterer og eksamener, bør vi fjerne dem? På den måten knyttes sosiologiske analyser både til viktige politiske spørsmål i samfunnet, og dessuten til vår egen kamp for å få innført hjemmeeksamen og annen karaktervurdering på sosiologi grunnfag.

Grunnfagsseminaret er langt fra perfekt, mye kan gjøres bedre. Viktigst med seminaret er at det er et begynnende forsøk på å ta opp den teoretiske kampen innfor faget. Initiativtakerne var skeptiske til om seminaret ville bli tilstrekkelig faglig solid. Det kunne ha vært fristende å vente et semester for på den måten å få et mer «perfekt» seminar. Utfra behovet for «alternativ sosiologi» ville likevel en utsettelse være ille. Seminaret er derfor godt i gang, man høster erfaringer underveis og forbedrer seg gjennom stadige oppsummeringer. Oppfordringer om å lage liknende seminar på andre fag er hermed gitt.

Sosiologistudent

HVA MÅ GJØRES

BOKS 2072, GRUNERLØKKA, OSLO 5

VELLYKKA AKSJONSDAG MOT HEVING AV LÅNERENTA

HVA SKJEDDE RUNDT I LANDET?

BERGEN

750 i demonstrasjon

KLASSEKAMPEN, BERGEN

Studentane er misnøgde. Og dei aktar ikkje å la staten tvinge på dei auka gjeldsbyrde utan kamp. I går var det aksjonsdag mot renteauke og mot nedkorting av tilbakebetalingstida for lån. Eit demonstrasjonstog samla vel 750 studenter gjennom Bergensgatene. Parola om renteauka og tilbakbetalingstida dominerte toget.

FRAMIFRÅ AKSJONS-TEATER

På heile universitetet var det lokale arrangement som samla studenter og nokre plassar lærarar. På realfag-fakultetet fekk vi sjå førstegongs-framsyning av ei forestilling laga av omlag 10 studantar ved fakultetet. Dei tok for seg gjeldsplyndringa og den auka innrettinga på oljeverksemd som finn stad på universitetet. Ellers synte det 30 minutters lange stykket korleis lydige studantar

vert premiere i forskningsstillinger: Student Nils Å. Grei sigla rett inn i toppstilling i oljebransjen medan Alf O.R. Kritisk vart sparka ut i uvisse.

«Skodespelarane» fortalde til Klassekampen at dei hadde kome saman for fyrste gong for ein par dagar sidan. Resultatet syner at ein kan kome langt med enkle middel og pågangsmot. Klokka 15 vart det halde stormøte for å samle folk som har teke del i aksjonen.

TROMSØ

Ved Universitetet i Tromsø ble det holdt allmøte på alle fagene rundt om i byen med innledning og disku-

sjon om statens studiefinansieringspolitikk. På medisn gikk studentene til flere timers boikott på tross av

obligatorisk undervisning. Om kvelden ble det holdt møte for alle skolene i byen.

STAVANGER

225 i demonstrasjon

I Stavanger gikk 225 studenter i demonstrasjonstog mot renteøkninga og sta-

tens finansieringspolitikk. Utenfor Distrikthøgskolen ble det holdt appell. På for-

middagen var det stands i byen med bra oppslutning av studentene.

LÆRERHØYSKOLEN TRONDHEIM

95 prosent oppslutning om boikotten

KLASSEKAMPEN TRONDHEIM

På NLHT, lærerhøgskolen i Trondheim, har det vært en uravstemning om boikott av undervisninga på aksjonsdagen. 2/3 av de avgitte stemmene gikk inn for boikott fra klokka 13-15 på aksjonsdagen. I går viste det seg at studentene følger parolen om boikott. Ca. 95 prosent av studentene lot være å møte på forelesningene, og de fleste

ble avlyst. På formiddagen ble det arrangert et seminar om statens studiefinansieringspolitikk og under selve boikotten var det et bra besøkt allmøte som satte kravene i sammenheng med de andre rasjonaliseringstiltaka staten har satt i verk ved lærerhøgskolen. I den vedtatte resolusjonen heter det blant annet: «For at prinsippet om lik rett til utdanning skal gjennomføres mener vi at det

er nødvendig med gratis utdanning».

Resolusjonen ble vedtatt med 75 mot 2 stemmer.

Fellesarrangementer i går: klokka 18 demonstrasjonstog gjennom sentrumsgatene og klokka 20 åpent festmøte i Studentersamfunnet med oppsummering av aksjonsdagen, kultur og dans. Klassekampen kommer tilbake med referat fra disse arrangementene.

VELLYKKA BOYKOTT PÅ HISTORISK FILOSOFISK FAKULTET

Nesten ikke et menneske på lesesalene, 15 studenter på den store lesesalen som tar mange hundre. På mellomfag historie var det bare en igjen. Folk snudde i døra da de hørte det var undervisningsboykott.

For hele HF var det studentkonferanse som diskuterte renteøkninga og det nye angrepet om rasjonalisering av studeit.

På møtet ble det også fattet vedtak som kritiserte aksjonsledelsen for ikke å slut-

te seg til demonstrasjonen som ble arrangert om ettermiddagen foran regjeringsbygget. Folk syntes det var bta at Psykologisk Studentutvalg tok initiativet til demonstrasjon.

Tom lesesal på HF-fakultetet.

Fra aksjonsdagen på historisk-filosofisk fakultet i Oslo.

Krava våre:

5. januar i år vedtok regjeringa over hodet på både Lånekassa og studentene, å heve renta på studielån fra 6,5 prosent til 7,5 prosent. Samtidig vil regjeringa nå kutte ned på tilbakebetalingstida for lån fra 28 år til 20 år. Dette vil bety en kraftig forverring av studentenes levevilkår. Tilsammen vil disse tiltakene føre til en økning av tilbakebetalingstida pr. termin på hele 26,9 prosent.

Samtidig har stipendandelen av stønadssummen

sunket fra 25,8 prosent i 1968 til 18,4 prosent i dag. Dette betyr at studentene stadig må betale en større del av studiet sjøl. En økende gjeldsbyrde vil føre til en enda skjevare sosial rekruttering til universitetsstudiet, og vil tvinge mange av studentene til å slutte, fordi det vil bli umulig å betale tilbake gjelda.

STUDENTENES KRAV:

Studentene har samlet seg om en felles plattform med disse kravene:

- en kostnadsnorm på 2600 kr. pr. mnd.
- 40 % stipendandel
- opprettelse av et eget reisestipend som dekker tre hjemreiser pr. år
- et forsørgerstipend på 3500 kr for første barn og 1000 kr for hvert barn utover dette
- tilbakebetalingssummen pr. termin holdes uendret til stipendandelen er vesentlig hevet
- renta senkes til 5,75%

LNL OPPFORDRER TIL AKSJONSDAG FOR SKOLENE 2. MARS!

Au i landslaget for norske lærerstudenter har vedtatt å støtte studentrådskonferansens vedtak om landsomfattende aksjonsdag mot renteøkninga og nedkorting av tilbakebetalingstida.

Dette blir den 2. mars

AU oppfordrer alle medlemmer over hele landet til å protestere på det kraftigste mot forverringa av studentenes økonomi.

I Oslo vil LNL arrangere demonstrasjonstog 2. mars kl. 17. Oppmøte på Universitetsplassen.

- RENTA SKAL NED

- NEI TIL ØKTE TERMINBELØP

- VI KREVER HØYERE STIPEND

LNL oppfordrer alle skoleslag til å slutte seg til demonstrasjonen.